

A/HRC/55/73

Düzenlenmemiş Ön Versiyon

Distr.: **General**

25 Mart 2024

Orijinal dil: **İngilizce**

İnsan Hakları Konseyi

Elli Beşinci Oturum

26 Şubat- 5 Nisan 2024

7'inci Gündem Maddesi

Filistin Ve İşgal Altındaki Diğer Arap Topraklarında İnsan Haklarının Durumu

Bir Soykırımın Anatomisi

**1967'den Bu Yana İşgal Altındaki Filistin Topraklarında İnsan
Haklarının Durumu Özel Raportörü Francesca Albanese'in Raporu**

Özet

Beş ay süren askeri operasyonların ardından İsrail Gazze'yi yıkıma uğratmıştır. 13.000'den fazlası çocuk olmak üzere 30.000'in üzerinde Filistinli öldürülmüştür. 12.000'den fazla kişinin ise enkaz altında öldüğü ve 71.000'den fazlasının yaralandığı tahmin edilmekte olup; bunların çoğunun ise hayatlarını değiştirecek mahiyette sakatlıklara sahip olduğu belirtilmektedir. Yerleşim alanlarının yüzde yetmişi yıkılmıştır. Nüfusun yüzde sekseni zorla yerinden edilmiştir. Binlerce aile sevdiklerini kaybetmiş ya da tamamen yok edilmiştir. Birçoğu yakınlarını defnedememiş ve yasını tutamamıştır, bunun yerine cesetlerini evlerde, sokaklarda veya enkaz altında çürümeye terk etmek zorunda kalmıştır. Binlerce kişi gözaltına alınmış ve sistematik olarak insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleye maruz bırakılmıştır. Bu çok büyük boyutlardaki kolektif travma gelecek nesiller boyunca varlığını sürdürecektir.

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarındaki şiddet örüntülerini ve politikalarını analiz eden bu rapor, İsrail'in soykırım suçu işlediğini gösteren eşğin karşılandığına inanmak için makul gerekçeler olduğu sonucuna varmaktadır. Temel bulgulardan biri, İsrail'in yönetici ve askeri liderliği ile askerlerinin, Filistin halkına yönelik soykırım niteliğindeki şiddeti meşrulaştırmak amacıyla *jus in bello* ilkelerini kasıtlı olarak çarpıttığı ve koruyucu işlevlerini altüst ettiği yönündedir.

I. Giriş

1. Bu raporda, 1967'den bu yana işgal altındaki Filistin topraklarında ("iaFt") insan haklarının durumu Özel Raportörü Francesca Albanese, 7 Ekim 2023'ten bu yana iaFt'de, özellikle de Gazze Şeridi'nde İsrail Devleti ("İsrail") tarafından işlenen soykırım suçunu ele almaktadır. İsrail, Özel Raportörün ziyaretlerini yasakladığı için, bu rapor sahadaki kuruluşlardan, uluslararası içtihatlardan, soruşturma raporlarından ve saldırılardan etkilenen bireyler, yetkililer, sivil toplum ve uzmanlarla yapılan istişarelerden elde edilen veri ve analizlere dayanılarak hazırlanmıştır.
2. Özel Raportör, Hamas ve diğer Filistinli silahlı gruplar tarafından 7 Ekim'de İsrail'de işlenen suçları kesin bir dille kınamakta, hesap verebilirlik ve rehinelere serbest bırakılması çağrısında bulunmaktadır.¹ Bu rapor, görev alanının coğrafi kapsamı dışında olduğu için bu olayları incelememektedir.² Doğu Kudüs de dahil olmak üzere Batı Şeria'daki durumu da incelememektedir.
3. İşgalci güç İsrail, 1993'ten bu yana Gazze'ye uyguladığı ablukayı 2007'de sıkılaştırmasından bu yana, bu saldırıdan önce beş büyük saldırı gerçekleştirmiştir.
4. 9'uncu gün itibariyle bu saldırı, İsrail'in 2014 yılında Gazze'ye karşı gerçekleştirdiği bir önceki en ölümcül saldırıdan (2,251)³ daha fazla ölüme (2,670)⁴ neden olmuştur. Takip eden beş aylık saldırı süresince Filistinlilere uygulanan toplu katliamların, ağır zararların ve acımasız, yaşamı tehdit eden koşulların sadece bir kısmı bu rapora yansıtılabilmektedir.
5. BM bağımsız uzmanları⁵, akademisyenler⁶ ve Uluslararası Adalet Divanı ("UAD") önünde Güney Afrika⁷ dâhil olmak üzere devletler⁸, bu son saldırıda işlenen fiillerin soykırım anlamına gelebileceği konusunda uyarıda bulunmuşlardır. UAD, Soykırım

---

¹<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/10/israeloccupied-palestinian-territory-un-experts-deplore-attacks-civilians#:~:text=%E2%80%9CThis%20amounts%20to%20collective%20punishment,amounts%20to%20a%20war%20crime.%E2%80%9D>

²

<https://undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=A%2F77%2F356&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>

³ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-9>

⁴ <https://www.ochaopt.org/data/casualties>

⁵ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/11/gaza-un-experts-call-international-community-prevent-genocide-against>

⁶ <https://contendingmodernities.nd.edu/global-currents/statement-of-scholars-7-october/>

⁷ <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240208-pre-01-00-en.pdf>

⁸ https://www.oic-oci.org/topic/?t_id=40224&t_ref=26858&lan=en

Sözleşmesi⁹ kapsamında korunan bir grup olan Gazze'deki Filistinlilerin haklarına yönelik “telafisi mümkün olmayan zarar” riskini yerinde bulmuş ve İsrail'e, diğerlerinin yanı sıra, soykırım eylemlerini önlemek, soykırımı teşviki önlemek ve cezalandırmak ve acil insani yardım sağlamak için “gücü dâhilindeki tüm önlemleri almasını” emretmiştir.¹⁰

6. İsrail savunmasında, davranışlarının uluslararası insancıl hukuka (“UİH”) uygun olduğunu ileri sürmüştür.¹¹ Bu raporun temel bulgularından biri, İsrail'in Gazze'deki soykırım şiddetini meşrulaştırmak için stratejik olarak UİH çerçevesini “insani kamuflej” olarak kullandığı olmuştur.
7. Bu raporda sunulan bağlam, olgular ve analiz, İsrail'in soykırım suçu işlediğini gösteren eşğin karşılandığına inanmak için makul gerekçeler olduğu sonucuna varmaktadır. Daha geniş anlamda, İsrail'in eylemlerinin, Filistin'deki yerleşimci-sömürgeci projesinin ayrılmaz bir parçası olan soykırımsal mantık tarafından yönlendirildiğini ve geliştiği açıkça görülen bir felakete işaret ettiğini de göstermektedir.

II. Soykırımın Bağlamsallaştırılması

A. Yerleşimci sömürgeciliğe içkin olarak soykırım

8. Soykırım, bir halkın var olma hakkının inkârı ve bunu takiben onları yok etme girişimi veya başarısı olarak, çeşitli yok etme yöntemlerini içerir.¹² “Soykırım” terimini ilk kez kullanan Raphael Lemkin, soykırımın, bir halkın siyasi ve sosyal kurumlarının, kültürünün, dilinin, ulusal duygularının ve dininin fiziksel olarak yok edilmesinden “zorla parçalanmasına” kadar uzanan “farklı zulüm veya yok etme eylemlerinin bir bileşimi”¹³ olduğunu belirtmiştir.¹⁴ Soykırım bir eylem değil, bir süreçtir.¹⁵

---

⁹ *Ibid*, Preliminary-Measures-Judgement, 26 January 2024, para. 54

¹⁰ *Ibid*, paras. 77–86

¹¹ *Ibid*, <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240112-ora-01-00-bi.pdf> 12 January 2024, paras. 6, 37; [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_\(2_NOV_2023\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_(2_NOV_2023).pdf)

¹² Mohamed Adhikari, ed., *Civilian-Driven Violence and the Genocide of Indigenous Peoples in Settler Societies* (London: Routledge, 2019), p. 13

¹³ Raphael Lemkin, *Axis Rule in Occupied Europe*, (The Lawbook Exchange: 2008), p. 92

¹⁴ *Ibid*, p. 79

¹⁵ Penny Green et al., *Countdown to Annihilation: Genocide in Myanmar*, (London: 2015)

9. ABD'deki Amerikan yerlilerinin, Avustralya'daki İlk Ulusların (First Nations) veya Namibya'daki Hereroların deneyimlerinin ortaya koyduğu üzere soykırım niyeti ve uygulamaları, yerleşimci sömürgecilik ideolojisi ve süreçlerinin ayrılmaz bir parçasıdır.¹⁶ Yerleşimci sömürgecilik yerli topraklarını ve kaynaklarını ele geçirmeyi amaçladığından, yerli halkların salt varlığı bile yerleşimci toplum için varoluşsal bir tehdit oluşturmaktadır.¹⁷ Yerli halkın yok edilmesi ve yerlerinin değiştirilmesi bu nedenle 'kaçınılmaz' hale gelir ve bu işlemler yerleşimci gruba yönelik algılanan tehdide bağlı olarak farklı yöntemlerle gerçekleştirilir. Bunlar arasında zorla yerinden etme (zorla transfer, etnik temizlik), hareket kısıtlamaları (ayırıştırma, büyük ölçekli hapsedme), toplu katliamlar (cinayet, hastalık, açlık), asimilasyon (kültürel imha, çocukların uzaklaştırılması) ve doğumun engellenmesi sayılabilir.¹⁸ Yerleşimci sömürgecilik dinamik, yapısal bir süreçtir ve yerli grupları yerinden etmeyi ve yok etmeyi amaçlayan, *soykırımı dayalı imha/yok etmenin* zirveyi temsil ettiği eylemlerin bir birleşimidir.¹⁹

B. Filistin ve Soykırımın Bağlamı

10. Soykırımın tarihsel örüntüleri, zulüm, ayrımcılık ve diğer ön aşamaların soykırımın imha aşamasına zemin hazırladığını ortaya koymaktadır.²⁰ Filistin'de yerli Arap halkının yerinden edilmesi ve silinmesi, İsrail'in bir 'Yahudi devleti' olarak kurulmasının kaçınılmaz bir parçası olmuştur.²¹ 1940 yılında Yahudi Kolonizasyon Dairesi Başkanı Joseph Weitz şöyle demiştir: “Bu ülkede her iki halka birlikte yer yoktur. Tek çözüm Arapların olmadığı bir Filistin'dir. Ve hepsini göndermekten başka bir yol yoktur: tek bir köy, tek bir kabile bile bırakılmamalıdır.”²²

---

16 Alexander Laban Hinton, "The Dark Side of Modernity: Toward an Anthropology of Genocide", in *Annihilating Difference: The Anthropology of Genocide*, ed. Alexander Laban Hinton (University of California Press, 2002), pp. 1-40

17 Lorenzo Veracini, “Settler Collective, Founding Violence and Disavowal: The Settler Colonial Situation”, *Journal of Intercultural Studies*, vol. 29, no. 4 (2008), p. 369

18 Patrick Wolfe, "Settler colonialism and the elimination of the native," *Journal of Genocide Research*, vol. 8, no. 4 (2006), p. 402

19 Lemkin, *Axis Rule* (footnote 13), p. 92; Pauline Wakeham, “The Slow Violence of Settler Colonialism,” *Journal of Genocide Research*, vol. 24, no. 3 (2022), pp. 340-346.

20 Gregory H. Stanton, *The Ten Stages of Genocide*, Genocide Watch (1996).

21 Rashid Khalidi, *The Hundred Years' War on Palestine* (New York, Metropolitan Books, 2020).

22 Cited in Uri Davis, "Palestine into Israel", *Journal of Palestine Studies*, vol. 3, no. 1 (Autumn, 1973), p. 89

11. Filistin'in Yahudi olmayan nüfusuna yönelik kitlesel etnik temizliğe yol açan uygulamalar, 1947-1949 yılları arasında ve yine 1967'de İsrail'in Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Gazze Şeridi'ni işgal etmesiyle yüz binlerce kişinin kitlesel olarak yerinden edilmesi, öldürülmesi, köylerin ve kasabaların yıkılması, yağmalanması ve sürülen Filistinlilerin geri dönüş hakkının reddedilmesiyle gerçekleşmiştir.²³
12. 1967'den bu yana İsrail, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını elinden alarak yerleşimci sömürgeci projesini askeri işgal yoluyla ilerletmiştir.²⁴ Bu durum, topraklarına el konulması, evlerinin yıkılması, ikametlerinin iptal edilmesi ve sınır dışı edilmeleri de dâhil olmak üzere Filistinlilerin ayrıştırılması ve denetim altına alınmasıyla sonuçlanmıştır.²⁵ Yerli olmalarını ve kolonileşmeyi reddetmelerini cezalandıran İsrail, Filistinlileri bir 'güvenlik tehdidi' olarak yorumlayarak baskılarını ve 'sivillikten çıkarılmalarını', yani korunan siviller olarak statülerinin reddedilmesini meşrulaştırmıştır.²⁶
13. İsrail, Gazze'yi aşamalı olarak yoğun denetime tabi bir yerleşim bölgesine dönüştürmüştür.²⁷ İsraili yerleşimcilerin 2005'teki tahliyesinden bu yana (ki İsrail'in şimdiki Başbakanı Benjamin Netanyahu buna şiddetle karşı çıkmıştır),²⁸ İsrail'in yerleşimci hareketi ve liderleri Gazze'yi “yeniden sömürgeleştirilecek” bir bölge ve halkını da kovulması gereken işgalciler olarak tanımlamaktadır.²⁹ Bu hukuksuz iddialar, Başbakan Netanyahu tarafından Aralık 2022 tarihinde “Büyük İsrail” toprakları üzerinde “Yahudi halkının münhasır ve tartışılmaz hakkını” konsolide etme projesinin ayrılmaz bir parçası olarak ifade edilmiştir.³⁰
14. Gazze'deki vahşetin ortaya çıktığı tarihsel arka plan bu şekildedir.

---

23 Salman Abu-Sitta, *The Palestinian Nakba 1948: The Register of Depopulated Localities in Palestine* (The Palestinian Return Centre, 2000), ch. 15; Minorities at Risk Project, *Chronology for Palestinians in Jordan*, (2004)

24 <http://www.undocs.org/A/77/35> (2022)

25 <https://badil.org/phocadownloadpap/badil-new/publications/research/working-papers/FT-Coercive-Environments.pdf> (2017)

26 <http://www.undocs.org/A/HRC/53/59> paras. 80, 95

27 *Ibid*, para. 82

28 <https://www.theguardian.com/world/2005/aug/08/israel>

29 Nicola Perugini, “Settler-Colonial Inversions: Israel’s ‘disengagement’ and the Gush Katif ‘Museum of Expulsion’ in Jerusalem”, *Settler-Colonial Studies*, vol. 9.1 (2019), pp. 44-45; Smotrich, <https://hashiloach.org.il/israels-decisive-plan/>; see <https://www.jpost.com/israel-news/otzma-candidate-ben-gvir-calls-to-return-to-gush-katif-584665>

30 <https://www.reuters.com/world/middle-east/netanyahu-set-retake-power-head-far-right-government-2022-12-29/>. See also Jewish Nation-State Basic Law of 19 July 2018

III. Yasal Çerçeve

15. 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi (“Sözleşme”), soykırımı, yasaklanması sınırlandırılmaz bir emredici norm (*jus cogens*) şeklinde uluslararası bir suç olarak düzenlemektedir. Soykırımı önleme ve cezalandırma *erga omnes* yükümlülüğü, hem Sözleşme hem de uluslararası teamül hukuku kapsamında tüm devletleri bağlar ve hepsinin soykırım eylemlerini önlemesini ve kovuşturmasını gerektirir.³¹ Soykırım, sözde meşru müdafaa da dâhil olmak üzere hiçbir koşulda haklı gösterilemez.³² Suç ortaklığı açıkça yasaklanmıştır ve üçüncü devletler için yükümlülükler doğurur.³³
16. UAD ve Uluslararası Ceza Mahkemesi (“UCM”) soykırım suçu üzerinde yargı yetkisine sahiptir³⁴ ve aynı şekilde Devletlerin yerel mahkemeleri de bu yetkiye sahiptir. UCM'nin kurulmasından önce, ad hoc uluslararası ceza mahkemeleri soykırımın ne olduğuna³⁵, amacına ve gerekli kanıtlara³⁶ ilişkin yorumlarını geliştirmişlerdir.

A. Soykırımın Kurucu Unsurları

17. Sözleşme soykırımı “ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubu tamamen veya kısmen yok etmek amacıyla işlenen belirli eylemlerden herhangi biri”³⁷ olarak tanımlamaktadır. Buna göre, soykırım suçu birbirine bağlı iki unsurdan oluşmaktadır:

---

31 M. Cherif Bassiouni, “International Crimes: Jus Cogens and Obligatio Erga Omnes”, Law and Contemporary Problems, vol. 59, no. 4 (1996), p. 68; A/CN.4/L.960/Add.1 (2022), conclusions 5, 17.

32 William Schabas, Genocide in International Law: The Crime of Crimes (Cambridge: 2009), p.395; A/CN.4/L.960/Add.1 (2022), conclusions 3, 17.

33 Convention, article III.

34 https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.1_Convention%20on%20the%20Prevention%20and%20Punishment%20of%20the%20Crime%20of%20Genocide.pdf, article IX; and <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/RS-Eng.pdf> (1998), article 6

35 <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/statute-international-tribunal-prosecution-persons-responsible> (1993); [http://www.undocs.org/S/RES/955\(1994\)](http://www.undocs.org/S/RES/955(1994)) (1994); Prosecutor v. Blagojević and Jokić, IT-02-60-T ICTY, Judgement, 17 January 2005; Prosecutor v. Brdjanin, IT-99-36-T ICTY, Judgement, 01 September 2004; Prosecutor v. Krstić, IT-98-33-T ICTY, Judgement, 02 August 2001; Prosecutor v. Jelisić, IT-95-10-T ICTY, Judgement, 14 December 1999

36 Prosecutor v. Popović et al., IT-05-88-A ICTY, Appeal-Judgement, 30 January 2015; Prosecutor v. Karadžić, IT-95-5/18-T ICTY, Judgement, 24 March 2016; Prosecutor v. Mladic, IT-09-92-T ICTY, Judgement, 22 November 2017; Prosecutor v. Tolimir, IT-05-88/2-A ICTY, Appeal-Judgement, 08 April 2015

37 Convention, article II

(a) Actus reus: korunan bir gruba karşı bir veya daha fazla belirli fiilin işlenmesi, yani:

(i) grup üyelerinin öldürülmesi;

(ii) grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar verilmesi;

(iii) grubun fiziksel olarak tamamen veya kısmen yok olmasına yol açacak yaşam koşullarının kasıtlı olarak uygulanması;

(iv) grup içinde doğumları önlemeye yönelik tedbirler uygulanması;

(v) grubun çocuklarını zorla başka bir gruba nakledilmesi.³⁸

(b) Mens rea: yukarıda belirtilen fiillerden bir veya daha fazlasının işlenmesinin ardında yatan ve birbiriyle iç içe geçmiş iki unsuru içeren niyet:

(i) suç teşkil eden eylemleri gerçekleştirmeye yönelik genel bir niyet (dolus generalis) ve

(ii) hedef grubu bu şekilde yok etmeye yönelik özel bir niyet (dolus specialis).³⁹

18. Bir davranışın hukuken soykırım teşkil etmesi için her iki unsurun da yerine getirilmesi gerekir.⁴⁰ Failin bir grubu tamamen veya kısmen yok etme niyeti, soykırım fiillerini diğer uluslararası suçlardan ayırır.⁴¹ Özel kasıt, üst düzey komuta kademesinin açıklamaları veya resmi belgeler gibi doğrudan kanıtlarla ortaya konabilir veya davranış kalıplarından çıkarılabilir.⁴² İkinci durumda, davranış kalıpları veya fiillerin işleniş biçimi “yalnızca böyle bir [soykırım] kastının varlığına işaret edecek”⁴³ şekilde olmalı, kastın varlığı ise “makul olarak çıkarılabilecek tek sonuç”⁴⁴ olmalıdır.

19. Üç temel fiilin (öldürme, zarar verme ve çocuğun nakli) işlendiğinin kanıtlanması için sonucun kanıtlanması gerekmektedir.⁴⁵ Geriye kalan iki fiil için (grubu yok etmek için hesaplanmış koşulların uygulanması ve doğumların engellenmesi) kanıt eşiği, belirli bir sonucun elde edilmesinden ziyade, bu sonuca ulaşma kastının kanıtlanmasından

---

38 Ibid; Rome Statute, article 6

39 Kai Ambos, "What Does 'Intent to Destroy' in Genocide Mean?", International Review of the Red Cross, vol. 91, no. 876 (2009), p. 834

40 ICJ, Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro, Judgment (2007), paras. 187-188

41 Prosecutor v. Kupreskic et al., IT-95-16-T ICTY, Judgment, 14 January 2000, para. 636

42 [https://ccrjustice.org/sites/default/files/attach/2023/11/Declaration Expert William Schabas_w.pdf](https://ccrjustice.org/sites/default/files/attach/2023/11/Declaration%20Expert%20William%20Schabas_w.pdf) 11 January 24, para. 16

43 Bosnia v. Serbia (footnote 40), para. 373

44 ICJ, Croatia v. Serbia, Judgment (2015), para. 148

45 Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), p. 177

oluşmaktadır.⁴⁶ Buna göre; yerinden etme, etnik temizlik veya toplu sürgün, korunan grubu yok etmek için gerekli kasıtlarla gerçekleştirilirse, bu soykırım anlamına gelebilir.⁴⁷ Benzer şekilde, bu yerinden etme eylemleri özel bir soykırım kastının kanıtını da oluşturabilir.⁴⁸

B. Devletin Sorumluluğu ve Bireysel Cezai Sorumluluk

20. Soykırım suçu hem bireysel sorumluluğa hem de Devlet sorumluluğuna yol açar. Sözleşme, failin üstlendiği herhangi bir resmi role bakılmaksızın, ulusal veya uluslararası mahkemeler önünde⁴⁹ bireysel hesap verebilirlik gerekliliğini vurgulamaktadır.⁵⁰ Bireysel cezai sorumluluk, soykırım eylemlerinin işlenmesine, bu türden eylemlere teşebbüs edilmesine, komplo kurulmasına, doğrudan ve alenen tahrik edilmesine, planlanmasına, kışkırtılmasına, emredilmesine ve yardım ve yataklık edilmesine (suç ortaklığı) doğrudan katılımdan doğan ve hedef grubun yok edilmesine katkıda bulunmak için özel bir kast gerektirir.⁵¹ Bu, bir eylem neticesinde grubun tamamen veya kısmen yok edileceği olasılığının bilinmesi anlamına gelir.⁵² Bir bireyin devlet yetkisini kullanarak soykırım işlemesi halinde soykırım, Devletin sorumluluğunu da doğurur. Bu durumda bireyin davranışı Devlete atfedilebilir.⁵³

IV. Gazze'de Soykırım Eylemleri

21. Soykırım eylemleri, grubu zarardan korumada başarısız olmak da dahil olmak üzere kasıtlı eylemleri veya ihmalleri içerebilir.⁵⁴ Aşağıdaki bölümlerde sunulan kanıtlar, İsrail'in Sözleşme'de yasaklanan fiillerden en az üçünü işlediğini göstermektedir.

---

⁴⁶ Ibid., pp. 177, 192, 195-197; A-G Israel v. Eichmann (1968), para. 196

⁴⁷ ICJ, Gambia v. Myanmar, Joint Declaration of Intervention of Canada, Denmark, France, Germany, the Netherlands, and the United Kingdom (2023), paras. 44-47; ICJ, Bosnia v. Serbia, Provisional Measures-Judgment, 1993, Judge-Lauterpacht, para. 123; and Judgment (2007), para. 190; Prosecutor v. Karadžić and Mladić, IT-95-5-R61 ICTY, Review-of-Indictments, 16 July 1996, para. 94; Prosecutor v. Krstić, IT-98-33-A ICTY, Appeal Judgment, 19 April 2004, para. 31-33

⁴⁸ Gambia v. Myanmar (footnote 47), para. 72-74; IT-98-33-A, paras. 31-33

⁴⁹ Rome Statute, article 6

⁵⁰ Convention, article IV

⁵¹ Convention, article III; Rome Statute, article 25

⁵² Prosecutor v. Popović et al., IT-05-88-T ICTY, Judgment, 10 June 2001, para. 1178; IT-98-33-T, para. 595; Ambos, "What Does 'Intent to Destroy' in Genocide Mean?" (footnote 39), p. 841

⁵³ <http://www.undocs.org/A/RES/56/83> (2002), article 4; Bosnia v. Serbia (footnote 40), paras. 384, 385-386, 396-400

⁵⁴ Prosecutor v. Kambanda, ICTR-97-23-S, Judgment, 04 September 1998, para.39 (ix); Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), pp. 177-178.

A. "Grup Üyelerini Öldürmek"

22. Bu eylem, kasıtlı açlık, hastalık veya gruba dayatılan diğer hayatta kalmayı tehdit eden koşullardan kaynaklananlar da dahil olmak üzere, doğrudan eylemlerden kaynaklanan veya ihmalden ortaya çıkan ölümleri kapsar.⁵⁵
23. İsrail 7 Ekim'den bu yana Gazze'de, nüfusun yaklaşık yüzde 1,4'üne tekabül eden 30.000'den fazla Filistinliyi ölümcül silahlarla ve kasıtlı olarak yaşamı tehdit eden koşullar dayatarak öldürülmüştür. Şubat ayı sonu itibariyle, enkaz altında kalarak öldüğü tahmin edilen 12,000 Filistinlinin daha kayıp olduğu bildirilmiştir.⁵⁶
24. Harekâtın ilk aylarında İsrail ordusu, birçoğu Yapay Zeka tarafından hedef olarak belirlenen sayısız binaya 25.000 tondan fazla patlayıcı (iki nükleer bombaya eşdeğer)⁵⁷ kullanılmıştır.⁵⁸ İsrail yoğun nüfuslu bölgelerde ve "güvenli bölgelerde" güdümsüz mühimmat ("aptal bombalar")⁵⁹ ve 2000 kiloluk "bunker buster" bombaları kullanılmıştır.⁶⁰ İlk haftalarda İsrail güçleri, tüm mahalleleri ve temel altyapıyı yok eden saldırılarda 100'ü çocuk olmak üzere⁶¹ günde yaklaşık 250 kişiyi öldürmüştür.⁶² Binlerce kişi bombardıman, keskin nişancı ateşi ya da yargısız infazla öldürülmüş;⁶³ binlercesi daha İsrail tarafından "güvenli" ilan edilen bölgelerde ve güzergahlarda kaçarken öldürülmüştür.⁶⁴ Kurbanlar arasında 125 gazeteci ve 340 doktor, hemşire ve diğer sağlık çalışanı (Gazze'deki sağlık personelinin yüzde dördü), öğrenciler, akademisyenler, bilim insanları ve onların aile üyeleri yer almıştır.⁶⁵

⁵⁵ ICC, Elements of Crimes, (2013), p. 113; Prosecutor v. Krnojelac, IT-97-25-T, Judgement, 15 March 2002, para. 326; Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), p. 180

⁵⁶<https://www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-86-situation-gaza-strip-and-westbank-including-east-Jerusalem>

⁵⁷<https://www.washingtonpost.com/world/2023/11/13/palestine-gaza-west-bank-nakba-displacementisrael-catastrophe/>;<https://www.972mag.com/mass-assassination-factory-israel-calculated-bombing-gaza/>;

<https://www.theguardian.com/world/2023/dec/01/the-gospel-how-israel-uses-ai-to-select-bombing-targets>

⁵⁸ <https://www.972mag.com/mass-assassination-factory-israel-calculated-bombing-gaza/>; Omar Yusef Shehabi and Asaf Lubin, "Algorithms of War: Military AI and the War in Gaza", Articles of War, 24 January 2024

⁵⁹ <https://www.washingtonpost.com/national-security/2023/12/14/israel-unguided-dumb-bombs-gaza/>

⁶⁰<https://edition.cnn.com/gaza-israel-big-bombs/index.html>;

<https://www.nytimes.com/2023/12/21/world/middleeast/israel-gaza-bomb-investigation.html>

⁶¹ <https://www.savethechildren.org.au/media/media-releases/gaza-10000-children-killed-in-nearly-100-days-of>

⁶²<https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-72>;

<https://www.972mag.com/mass-assassination-factory-israel-calculated-bombing-gaza/>

⁶³<https://www.un.org/unispal/document/unlawful-killings-in-gaza-city-ohchr-press-release/>;

<https://www.pbs.org/newshour/world/israeli-strikes-kill-civilians-sheltering-in-northern-gaza-as-assault-on-hamas-intensifies>

⁶⁴<https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-22>;

<https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-45>;

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/gaza-civilians-afraid-to-leave-home-after-bombing-of-safe-routes>

⁶⁵ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-145>

25. Kaydedilen ölümlerin yüzde yetmiş düzenli olarak kadın ve çocuklardan oluşmuştur. İsrail geri kalan yüzde 30'luk kesimin, yani yetişkin erkeklerin, yasal olarak hedef alınmaları için gerekli bir koşul olmasına rağmen Hamas'ın aktif savaşçıları olduğunu kanıtlayamamıştır. Aralık ayı başlarında İsrail'in güvenlik danışmanları, toplamda 5.000'den az yetişkin erkeğin zayıf arasında tespit edildiği bir harekât sırasında "7.000 teröristin" öldürüldüğünü iddia ederek öldürülen tüm yetişkin erkeklerin "terörist" olduğunu ima etmiştir.⁶⁶ Bu, korunan grubun üyelerini varsayılan aktif savaşçı statüsüne sokarak onları ayırım gözetmeden hedef alma niyetinin bir göstergesidir.
26. Dahası, İsrail'in Gazze'ye yönelik ablukasını arttırması, yaşamsal malzemelere erişimi engelleyerek günde 10 çocuk dâhil olmak üzere açlıktan ölümlere neden olmuştur.⁶⁷ Hijyen eksikliği ve aşırı kalabalık barınaklar,⁶⁸ "hastalık için mükemmel bir fırtına" yaratarak bombalamalardan daha fazla ölüme neden olabilir.⁶⁹ Gazze nüfusunun dörtte birinin bir yıl içinde önlenebilir sağlık sorunları nedeniyle hayatını kaybedebileceği tahmin edilmektedir.⁷⁰

B. "Grup Üyelerine Ciddi Bedensel veya Zihinsel Zarar Vermek"

27. Bu eylem, "bir kişinin normal ve yapıcı bir yaşam sürme yeteneğine yönelik ciddi ve uzun vadeli bir dezavantaj" içermelidir.⁷¹ Zararın kalıcı veya telafi edilemez olması gerekmez⁷² ve işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele,⁷³ cinsel şiddet,⁷⁴ zulüm,⁷⁵ sınır dışı edilme⁷⁶ veya "mağdurların aşağılanmasına ve haklarından mahrum bırakılmasına neden olmak ve onları bastırmak ve insanlık dışı acı ve işkenceye neden olmak için tasarlanmış" diğer koşullar gibi çeşitli nedenlerle ortaya çıkabilir.⁷⁷

⁶⁶https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/israel-has-killed-over-7000-terrorists-no-deadline-forgaza-war-national-security-adviser/ 09 December 2023; <https://www.ochaopt.org/content/hostilitiesgaza-strip-and-israel-reported-impact-day-63>

⁶⁷<https://www.wfp.org/news/preventing-famine-and-deadly-disease-outbreaks-gaza-requires-faster-aid-access-and-more>

⁶⁸ <https://gaza-projections.org/>

⁶⁹https://www.youtube.com/watch?v=2MJFBaUXvYU&ab_channel=MiddleEastEye 06 December 2023; <https://www.bostonreview.net/articles/the-war-on-hospitals/> 20 December 2023; https://www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_22.pdf?ua=1 30 January 2024

⁷⁰ <https://gaza-projections.org/>

⁷¹ IT-98-33-T, para. 513; Prosecutor v. Krajišnik, IT-00-39-T ICTY, Judgement, 27 September 2006, para. 862

⁷² Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), pp. 182, 184

⁷³ Prosecutor v. Akayesu, ICTR-96-4-T, Judgement, 02 September 1998, para. 503

⁷⁴ Ibid., para.731; Prosecutor v. Stakic, IT-97-24-T ICTY, Judgement, 31 July 2003, para. 516; IT-95-5- R61, para. 93

⁷⁵ ICTR-96-4-T, para. 503; A-G Israel v. Eichmann (footnote 46), para. 199

⁷⁶ ICTY-98-33-T, para. 513

⁷⁷ Schabas, Genocide in International Law (footnote 32) p. 182

28. Filistinliler 7 Ekim'den bu yana aralıksız olarak fiziksel ve psikolojik zarar görmektedir. Birçoğu şiddete ve ciddi açlık dahil olmak üzere mahrumiyete katlanmıştır.⁷⁸
29. İsrail güçleri, çoğu erkek ve genç erkek çocuklardan oluşan binlerce Filistinliyi gözaltına almıştır ve çoğu zaman nerede olduklarını açıklamayı reddetmiştir.⁷⁹ Birçoğu, zaman zaman ölümle sonuçlanan işkenceler de dâhil olmak üzere ciddi şekilde kötü muameleye maruz kalmıştır.⁸⁰
30. İsrail'in ölümcül silahları ve yöntemleri yetmiş bin Filistinlinin yaralanmasına, çoğunun acı verici bir şekilde yaralanmasına ve bazı durumlarda uzun süreli sakatlıklara veya ölüme neden olmuştur.⁸¹
31. Antibiyotikler ve dezenfektanlar da dâhil olmak üzere tıbbi malzemelerde ciddi eksikliklere neden olan İsrail'in eylemleri, çocuklar da dâhil olmak üzere anestezi uygulanmadan yapılan amputasyonlar gibi tehlikeli sağlık prosedürlerine yol açmıştır.⁸² Bu durum, kronik hastalıklar da dâhil olmak üzere tıbbi rahatsızlıkları olanlara hayat kurtarıcı tedavilerin uygulanmasını da engellemiştir.⁸³
32. Hayatta kalanlar, çok fazla ölüme tanıklık etmiş olup, yıkım, evsizlik, duygusal ve maddi kayıp, sonsuz aşağılanma ve korku yaşamış olarak silinmez bir travma taşıyacaklardır.⁸⁴ Bu deneyimler arasında, savaş kaosunun ortasında telekomünikasyon ve elektrik olmadan kaçmak; tüm mahallelerin, evlerin, üniversitelerin, dini ve kültürel simge yapıların sistematik olarak yok edilmesine tanık olmak;⁸⁵ sevdiklerini aramak için genellikle çıplak ellerle enkazı kazmak;⁸⁶ cesetlere saygısızlık edildiğini görmek;⁸⁷ toplanmak, çırlı çıplak soyulmak, gözleri bağlanmak ve işkenceye ve diğer zalimane,

---

⁷⁸<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/03/un-experts-condemn-flour-massacre-urge-israelend-campaign-starvation-gaz>

⁷⁹ https://www.adalah.org/uploads/uploads/Submission_SR_Torture_final-15.2.24.pdf

⁸⁰<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/israelopt-un-experts-appalled-reported-humanrights-violations-against>; <https://www.nytimes.com/2024/01/23/world/middleeast/israel-gazapalestinian-detainees.html>; <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/12/urgently-investigateinhumane-treatment-and-enforced-disappearance-of-palestinians-detainees-from-gaza/>; IT-09-92-T, para. 634-691, 835-838, 3451; IT-05-88-T, para. 1097, 1120, 1122, 1177

⁸¹ <https://www.msf.org/no-safe-place-gaza-people-are-crushed-continuous-bombing>; <https://amnesty.ca/human-rights-news/israel-opt-identifying-the-israeli-armys-use-of-white-phosphorus-in-gaza/>; <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/white-phosphoru>

⁸² <https://news.un.org/en/story/2024/01/1145332>; <https://www.emro.who.int/media/news/risk-of-disease-spread-soars-in-gaza-as-health-facilities-water-and-sanitation-systems-disrupted.html>; <https://www.savethechildren.net/news/gaza-more-10-children-day-lose-limb-three-months-brutal-conflict>

⁸³ <https://news.un.org/en/story/2023/12/1145017>

⁸⁴ IT-98-33-T, para 596

⁸⁵ <https://press.un.org/en/2024/sc15564.doc.htm>

⁸⁶ <https://www.aljazeera.com/gallery/2023/11/10/this-israel-war-has-no-mercy-gaza-civil-rescuers-say>

⁸⁷<https://edition.cnn.com/2023/12/23/middleeast/kamal-adwan-hospital-gaza-israel-abuse-allegationsintl-cmd/index.html>

insanlık dışı ve aşağılayıcı muamelelere maruz kalmak⁸⁸ ve nihayetinde hem yetişkinlerin hem de çocukların aç bırakılması yer almaktadır.⁸⁹

33. İsrail'in son saldırısının vahşeti en iyi şekilde, öldürülen ya da enkaz altından kurtarılan, sakat kalan, yetim kalan⁹⁰ ve çoğunun hayatta kalan bir ailesi olmayan her yaşta çocuğa⁹¹ yapılan eziyetle gösterilebilir.⁹² Çocukların bir toplumun gelecekteki gelişimi için önemi göz önünde bulundurulduğunda, onlara ciddi bedensel veya zihinsel zarar vermek makul bir şekilde "grubu tamamen veya kısmen yok etmek için bir araç olarak yorumlanabilir".⁹³

C. "Grubun Fiziksel Olarak Tamamen veya Kısmen Yok Olmasına Yol Açacak Yaşam Koşullarını Kasten Uygulamak"

34. Bu eylem, grubun üyelerini doğrudan öldürmeyen ancak çeşitli yollarla fiziksel yıkımına yol açabilen davranışları içerir.⁹⁴ Bunlar arasında; korunan grubu aç bırakmak, susuz bırakmak, zorla yerinden etmek, hayatta kalmaları için vazgeçilmez olan nesnelere zarar vermek, temel tıbbi hizmetleri asgari gereksinimin altına düşürmek,⁹⁵ barınma, kıyafet, eğitim, istihdam ve hijyenden mahrum bırakmak sayılabilir.⁹⁶
35. Aralık ortası itibariyle İsrail'in bombaları ve top mermileri, sağlık tesislerinin yüzde 77'si, telekomünikasyon altyapısının yüzde 68'i, çok sayıda belediye hizmeti (72), ticari ve endüstriyel alanlar (76), tüm yolların neredeyse yarısı,⁹⁷ Gazze'deki 439.000 evin yüzde 60'ından fazlası,⁹⁸ konutların yüzde 68'ini,⁹⁹ tüm üniversiteler, 13 kütüphane dâhil olmak üzere diğer eğitim tesislerinin yüzde 60'ı dâhil olmak üzere yaşamı sürdüren altyapının çoğunu tahrip etmiş veya ciddi şekilde hasar vermiştir.¹⁰⁰ İsrail ayrıca en az

⁸⁸<https://www.alhaq.org/advocacy/22337.html>; <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-disturbing-reports-north-gaza-mass-detentions-ill-treatment-and-enforced-disappearances-possibly-thousands-palestinians>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-73>; <https://www.ohchr.org/en/press-briefing-notes/2024/01/gaza-report-ground>

⁸⁹ <https://edition.cnn.com/2024/01/30/middleeast/famine-looms-in-gaza-israel-war-intl/index.html>

⁹⁰ By January there were 17,000 unaccompanied children, see <https://www.unicef.org/sop/reports/unicef-state-palestine-escalation-humanitarian-situation-report-no17>

⁹¹ <https://www.savethechildren.net/news/children-s-mental-health-gaza-pushed-beyond-breaking-point-after-nearly-month-siege-and>

⁹² <https://www.washingtonpost.com/world/2024/02/29/gaza-children-wcnf-orphan/>

⁹³ Gambia v. Myanmar (footnote 47), para. 39

⁹⁴ Convention, article II(c); Rome Statute, article 6; ICTR-96-4-T, paras. 505–506

⁹⁵ ICTR-96-4-T, paras 505–506; Prosecutor v Rutaganda, ICTR-96-3-T, Judgement 06 December 1999 para 52

⁹⁶ IT-97-24-T, para. 517

⁹⁷ <https://www.wsj.com/world/middle-east/gaza-destruction-bombing-israel-aa528542>

⁹⁸ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day->

⁹⁹ <https://www.conflict-damage.org/>; <https://unosat.org/products/3793>

¹⁰⁰ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-145>; <https://librarianswithpalestine.org/wp-content/uploads/2024/02/LAP-Gaza-Report-2024.pdf>

195 miras alanını, 208 camiyi, 3 kiliseyi ve Gazze'nin Merkez Arşivlerini (150 yıllık tarih) yok etti.¹⁰¹ Ocak ayı sonu itibariyle bir milyondan fazla sivil güneye doğru zorla yerlerinden edilmiş, şehirleri harap edilmiştir.¹⁰²

36. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, 9 Ekim 2023 tarihinde "tam bir kuşatma (...) elektrik yok, gıda yok, su yok, yakıt yok" açıklamasını yaptığında, on altı yıllık abluka Gazze'yi çoktan izole edilmiş, yoğun nüfusu tükenmiş ve neredeyse "yaşanmaz" bir yerleşim bölgesine dönüştürmüştü.¹⁰³ İsrail Dışişleri Bakanı Israel Katz (o zaman Enerji Bakanı) daha da ileri giderek şunları ifade etmiştir: "Gazze'ye insani yardım mı? Hiçbir elektrik düğmesi açılmayacak, hiçbir su musluğu açılmayacak."¹⁰⁴ Zaten kuşatma altında olan bir nüfusa temel ihtiyaç maddelerini kasten vermemek, "bombaların neden olduğundan daha sessiz" ölümlere neden olacaktı.¹⁰⁵

37. Topyekûn kuşatma ve neredeyse sürekli halı bombardımanının yanı sıra acımasız tahliye emirleri ve sürekli değişen 'güvenli bölgeler' eşi benzeri olmayan bir insani felaket yaratmıştır. 1.7 milyondan fazla Filistinli yerinden edildi ve İsrail ordusu tarafından sistematik olarak hedef alınan güney Gazze'deki aşırı kalabalık, UNRWA barınaklarına ve sıkışık mahallelere¹⁰⁶ ve daha sonra da derme çatma barınaklara sığınmaya zorlanmıştır.¹⁰⁷

38. İsrail'in saldırıları Gazze'nin zaten kırılğan olan sağlık sistemini çökertmiştir.¹⁰⁸ Yerlerinden edilmiş Filistinlilerin de barındığı hastaneler büyük bir yük altında kalmıştır.¹⁰⁹ Kasıtlı olarak hastaneleri hedef alan¹¹⁰ hava ve kara saldırıları, hastaneleri

¹⁰¹ <https://www.ica.org/statement-of-the-international-council-on-archives-on-the-destruction-of-the-central-archives-of-the-municipality-of-gaza/>; <https://www.aljazeera.com/news/2024/1/14/a-cultural-genocide-which-of-gazas-heritage-sites-have-been-destroyed>

¹⁰² <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-107>

¹⁰³ <https://www.youtube.com/watch?v=ZbPdR3E4hCk> 09 October 2023

¹⁰⁴ <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/12/no-power-water-or-fuel-to-gaza-until-hostages-freed-says-israeli-minister> 12 October 2023

¹⁰⁵ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/11/israel-must-stop-using-water-weapon-war-un-expert>

¹⁰⁶ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-108>

¹⁰⁷ <https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-108>

¹⁰⁸ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/12/gaza-un-expert-condemns-unrelenting-war-health-system-amid-airstrikes>; <https://edition.cnn.com/interactive/2024/01/middleeast/gaza-hospitals-destruction-investigation-intl-cmd>

¹⁰⁹ <https://forensic-architecture.org/investigation/destruction-of-medical-infrastructure-in-gaza/>; <https://x.com/UNOCHA/status/1719305737782878629?s=20>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-17>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-24>

¹¹⁰ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-28>; <https://www.hrw.org/news/2023/11/07/gaza-israeli-ambulance-strike-apparently-unlawful>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-35>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-45>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-119>

yavaş yavaş ölüm bölgelerine dönüştürmüştür.¹¹¹ İsrail askerleri hastaneleri işgal ederek¹¹² tanklar ve (drone-)keskin nişancılarla kuşatmıştır.¹¹³ 12 Şubat itibarıyla 36 hastaneden sadece 11'i ve birinci basamak sağlık merkezlerinin yüzde 17'si kısmen çalışmaktadır.¹¹⁴ İsrail askerleri sağlık personelini, hastaları ve yerinden edilmiş kişileri tutuklamış, kötü muamele ve işkence uygulamıştır¹¹⁵ ve onları - hatta prematüre bebekleri bile - hastanelerden çıkarmaya zorlamış, bazı durumlarda bebeklerin ölümüne neden olmuştur.¹¹⁶ Gece gündüz çalışmaya devam eden doktorlar hastaların hayatta kalma şansına göre tedavi edilmeleri üzerine "imkansız kararlar" vermişlerdir.¹¹⁷

39. Kara işgali ve hava bombardımanı tarım arazilerini,¹¹⁸ çiftlikleri, ekinleri, hayvanları ve balıkçılık varlıklarını¹¹⁹ tahrip etmiş, insanların geçim kaynaklarına, çevreye ve tarım sistemine ciddi zararlar vermiştir.

40. İsrail, 8-21 Ekim tarihleri arasında Gazze'ye herhangi bir yardımın girişini engellemiş, daha sonra da büyük ölçüde güneyle sınırlı olmak üzere,¹²⁰ son derece yetersiz miktarlarda yardıma izin vermiştir.¹²¹ 18 Kasım'a kadar hiçbir yakıt ikmali

---

¹¹¹ <https://www.who.int/news/item/18-11-2023-who-leads-very-high-risk-joint-humanitarian-mission-to-al-shifa-hospital-in-gaza>

¹¹² <https://forensic-architecture.org/investigation/destruction-of-medical-infrastructure-in-gaza>; <https://www.nytimes.com/2023/11/14/us/politics/gaza-hospitals-cancer-israel.html>; <https://shifa.forensic-architecture.org/>; <https://indonesian.alhaq.org/>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-121>

¹¹³ <https://www.hrw.org/news/2023/11/14/gaza-unlawful-israeli-hospital-strikes-worsen-health-crisis>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-36>; https://www.emro.who.int/images/stories/palestine/WHO_Sitrep_13.pdf?ua=1; <https://indonesian.alhaq.org/>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-115>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-87>

¹¹⁴ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-128>

¹¹⁵ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-73>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-121>; <https://x.com/HCWWatch/status/1750365056728965214?s=20>; <https://www.reuters.com/world/middle-east/gaza-doctor-describes-ordeal-detention-2024-02-04/> - :~:text=He%20described%20having%20his%20hands,and%20with%20loud%20music%20blaring.;

<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-68513408>

¹¹⁶ <https://news.un.org/en/story/2023/11/1143497>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-34>; <https://www.washingtonpost.com/world/2023/12/03/gaza-premature-babies-dead-nasr/>

¹¹⁷ Mohammed Qandil, "Gaza: providing emergency care under fire", Emergency Medicine Journal (9 February 2024)

¹¹⁸ <https://unosat.org/products/3792>; <https://www.hrw.org/news/2023/12/18/israel-starvation-used-weapon-war-gaza>

¹¹⁹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-115>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-125>

¹²⁰ <https://news.un.org/en/story/2024/01/1145557>; <https://www.newyorker.com/news/q-and-a/how-israels-inspection-process-is-obstructing-aid-delivery>; <https://edition.cnn.com/2024/03/01/middleeast/gaza-aid-israel-restrictions-investigation-intl-cmd/index.html>

¹²¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-15>

yapılmamıştır.¹²² Ocak ayında, İsrail'in Gazze'ye destek sağlayan ana kuruluş olan UNRWA'ya yönelik saldırıları, birçok Devletin UNRWA'ya yaptığı ödemeleri askıya almasına yol açarak insani durumu daha da kötüleştirmiştir.¹²³

41. 7 Aralık itibariyle Gazze sakinlerinin yüzde 90'ından fazlası ciddi gıda güvensizliğinden muzdarip durumdadır.¹²⁴ Şubat 2024 itibariyle, Gazze'nin kuzeyinde sıkışıp kalan Filistinliler beslenmek için hayvan yemi ve otları kullanmışlar,¹²⁵ açlıktan ölümler artmaya başlamıştır.¹²⁶ Ocak ortası ile Şubat sonu arasında, BM yardım arayan Filistinlilere yönelik çok sayıda saldırı kaydetmiştir.¹²⁷
42. Su temini de ciddi şekilde etkilenmiştir.¹²⁸ Yakıt kıtlığı su sanitasyonunu engellemiş, insanları kanalizasyon, katı atık ve deniz suyuyla kirlenmiş suyu kullanmaya itmiştir.¹²⁹
43. Bu koşulların çocuklar üzerindeki etkisi çok iyi bilinmektedir.¹³⁰ Gazze'deki açlık riski,¹³¹ binlerce kişinin aşırı zayıflıktan muzdarip olması,¹³² hâlihazırda elle tutulur korkunç bir gerçektir.
44. İnsan eliyle yaratılan bu koşullar, tahminen 50.000 hamile Filistinli kadını ve 20.000 yeni doğan bebeği riske atmış,¹³³ düşükleri yüzde 300'e varan oranlarda artırmıştır.¹³⁴
45. Gazze tamamen yağmalanmıştır. İsrail'in tüm temel yaşam araçlarını acımasızca hedef alması, Gazze'deki Filistinlilerin bu topraklarda yaşama kabiliyetini tehlikeye atmıştır.¹³⁵ Yaşamı idame ettiren altyapının bu şekilde çökertilmesi, Gazze'yi "hiçbir

---

¹²² <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-43>

¹²³ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/02/states-must-reinstate-and-strengthen-support-unrwaamid-unfolding-genocide>

¹²⁴ https://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Gaza_Acute_Food_Insecurity_Nov2023_Feb2024.pdf

¹²⁵ <https://edition.cnn.com/2024/01/30/middleeast/famine-looms-in-gaza-israel-war-intl/index.html>

¹²⁶ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-129>;

<https://mondoweiss.net/2024/03/un-expert-israel-is-engineering-famine-in-gaza/>

¹²⁷ <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/un-human-rights-office-opt-un-humanrights-office-strongly-deplores-killing-least-112-palestinians-during-food-aid-distribution-gaza-cityenar>

¹²⁸ https://reliefweb.int/attachments/a4b1eeefa-3717-4407-8101-bba6df81f488/Health_WASH_-_Advocacy_note_on_public_health_catastrophe_-_Final.pdf

¹²⁹ A.g.e

¹³⁰ Gambia v. Myanmar (footnote 47), paras. 40, 42

¹³¹ <https://www.unicef.org/mena/press-releases/intensifying-conflict-malnutrition-and-disease-gaza-stripcreates-deadly-cycle>; <https://www.savethechildren.net/news/gaza-time-running-out-reports-emergingchildren-dying-due-lack-food-save-children>;

¹³² <https://www.wfp.org/news/preventing-famine-and-deadly-disease-outbreaks-gaza-requires-faster-safer-aid-access-and-more>

¹³³ <https://www.who.int/news/item/03-11-2023-women-and-newborns-bearing-the-brunt-of-the-conflict-in-gaza-un-agencies-warn>; <https://www.hrw.org/news/2023/12/01/birth-and-death-intertwined-gaza-strip>; <https://news.un.org/en/story/2024/01/1145677>

¹³⁴ <https://twitter.com/CARE/status/1748007265754312767>

¹³⁵ See ICTR-96-4-T, para. 505-506

insanın var olamayacağı" "kalıcı olarak yaşanamaz" hale getirme niyetiyle örtüşmektedir.¹³⁶

V. Soykırım Niyeti

46. Soykırım tanımı, listelenen fiillerden herhangi birinin belirli bir niyetle işlenmesini gerektirir. Failin, yasaklanan fiillerden birini veya birkaçını işlemek suretiyle, ulusal, etnik, ırksal veya dini bir grubun tamamen veya kısmen yok edilmesini amaçladığı tespit edilmelidir.¹³⁷ Bu niyet, doğrudan veya dolaylı kanıtlarla ortaya konmalıdır.¹³⁸
47. Soykırım, işlenmesi her zaman *kolektif boyuta*¹³⁹ işaret eden organize bir suç olduğu için, devlet yetkililerinin açıklamaları ve beyanları da dahil olmak üzere, bir devlet planına dair kanıtlar genellikle doğrudan niyetin ortaya konmasında belirleyicidir.¹⁴⁰
48. Dolaylı kastın kanıtı, eylemlerin veya ihmallerin genel bağlamı, zulmün ölçeği, mağdurların belirli bir gruba aidiyetleri temelinde sistematik olarak hedef alınması, gruba yönelik diğer "kusurlu eylemlerin" gerçekleştirilmesi veya yıkıcı ve ayrımcı eylemlerin tekrarlanması gibi olgu veya koşullardan çıkarılabilir.¹⁴¹ UCM, bu tür olguların veya koşulların "gruba yönelik benzer davranışların açık bir örüntüsü bağlamında yer almasını veya... bu tür bir yıkımı kendi başına gerçekleştirebilecek davranışları" gerekli görmektedir.¹⁴² Uluslararası mahkemeler de dolaylı kastın zaman içinde benzer davranışların açık bir örüntüsünden oluşabileceğini tespit etmiştir.¹⁴³ Soykırım eylemlerinin işlendiği sistematiklik, bir dereceye kadar "önceden tasarlanmış plan veya politika" anlamına gelmektedir.¹⁴⁴
49. Zulmün niteliği ve ölçeği, eğer soykırım sonucuna ulaşma kapasitesine sahipse, niyetin güçlü bir kanıtıdır.¹⁴⁵ İnsandıışılaştırıcı dil de dahil olmak üzere devlet yetkililerinin sözleri, eylemlerle birleştiğinde, niyetin çıkarılabileceği ikinci dereceden bir temel

¹³⁶ <https://www.ynet.co.il/yedioth/article/yokra13625377> 10 October 2023;

<https://balfourproject.org/thehamas-attack-and-israels-war-on-gaza-a-place-where-no-human-being-can-exist/>, 24 November 2023

¹³⁷ Prosecutor v. Jelusic, IT-95-10-A ICTY, Appeal Judgement, 05 July 2001, para. 46

¹³⁸ IT-98-33-A, para. 34; IT-99-36-T, para. 704-706

¹³⁹ IT-98-33-T, para 549; Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), pp. 242–243, 250–255

¹⁴⁰ IT-95-10-A, para.48; Prosecutor v. Kayishema and Ruzindana, ICTR-95-1-T, Judgment, 21 May 1999, para. 94, 276; Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), pp. 245–250, 265

¹⁴¹ IT-95-10-A, para. 47; IT-98-33-A, para. 27, 34-35; T-05-88-T, para. 1178; <https://ccrjustice.org/israel-s-unfolding-crime-genocide-palestinian-people-us-failure-prevent-andcomplicity-genocide>

¹⁴² ICC (footnote 55), pp. 6-8

¹⁴³ Bosnia v. Serbia (footnote 40), para. 373; ICTR-95-1-T, para. 93

¹⁴⁴ ICTR-96-4-T, para. 118, 478, 579-580; Schabas, Genocide in International Law (footnote 32), p. 248

¹⁴⁵ Prosecutor v. Muhimana, ICTR-95-1B-T, Judgement, 28 April 2005, para. 498; Prosecutor v. Gacumbitsi, ICTR-2001-64-T, Judgement, 17 June 2004, para.253; ICTR-95-1-T, para. 93; Prosecutor v. Seromba, ICTR-01-66-A, Appeal Judgement, 12 March 2008, para. 176

olarak kabul edilir.¹⁴⁶ İnsandışılaştırma, soykırım sürecinin temeli olarak anlaşılabilir.¹⁴⁷ Bağlam kanıtı, niyetin belirlenmesine yardımcı olabilir ve fiili davranışla birlikte değerlendirilmelidir: niyet, her şeyden önce sözlerden ve eylemlerden ve "amaçlı eylem kalıplarından",¹⁴⁸ başka hiçbir çıkarım yapılamayacak şekilde açık olmalıdır.¹⁴⁹

50. Son Gazze saldırısında, soykırım niyetini ortaya koyan somut kanıtlar açıkça görülmektedir. Vahşi soykırım söylemi, tüm nüfusu yok edilmesi ve zorla yerinden edilmesi gereken düşman olarak resmetmiştir.¹⁵⁰ Komuta yetkisine sahip üst düzey İsraili yetkililer, soykırım niyetini ortaya koyan aşağıdaki gibi üzücü kamuoyu açıklamaları yayınlamıştır:

- a. Cumhurbaşkanı Isaac Herzog, 7 Ekim saldırısından "dışarıdaki bütün bir ulusun... sorumlu olduğunu" ve İsrail'in "onların belini kıracağını" ifade etmiştir;¹⁵¹
- b. Başbakan Benjamin Netanyahu Filistinlilerden "Amalek"¹⁵² ve "canavarlar"¹⁵³ olarak bahsetmiştir. Amalek referansı, Tanrı'nın Saul'a "Şimdi git ve Amalek'i vur ve sahip oldukları her şeyi tamamen yok et ve onları bağışlama; ama erkeği ve kadını, bebeği ve emzireni, öküzü ve koyunu, deveyi ve eşeği öldür" diye emrettiği İncil pasajına dayanmaktadır.¹⁵⁴
- c. Savunma Bakanı Yoav Gallant Filistinlilerden "insansı hayvanlar"¹⁵⁵ olarak bahsetmiştir, Gazze'ye "tam saldırı" yapılacağını, "tüm kısıtlamaların kaldırılacağını" ve "Gazze'nin asla eski haline dönmeyeceğini" açıklamıştır;¹⁵⁶
- d. IDF Sözcüsü Daniel Hagari, orantısız ve ayırım gözetmeyen bir şiddet stratejisi sergileyerek "azami zarar" vermeye odaklanılması gerektiğini ifade etmiştir;¹⁵⁷

¹⁴⁶ <http://www.undocs.org/A/HRC/39/64> (2018), para. 85 refers to "broader oppressive context and hate rhetoric; specific utterances of commanders and direct perpetrators; exclusionary policies, including to alter the demographic composition...and the extreme scale and brutality of the violence committed"; ICTR-95-1B-T, para. 496

¹⁴⁷ Penny Green and Tony Ward, *State Crime: Governments, Violence and Corruption* (London: Pluto Press, 2004); Raz Segal, "A Textbook Case of Genocide", *Jewish Currents* (13 October 2023).

¹⁴⁸ ICTR-95-1-T, para. 93; *Prosecutor v. Bagilishema*, ICTR-95-1A-T, Judgement, 07 June 2001, para. 63

¹⁴⁹ *Croatia v. Serbia* (footnote 44), para. 148; *Bosnia v. Serbia* (footnote 40), para. 373

¹⁵⁰ <https://law4palestine.org/law-for-palestine-releases-database-with-500-instances-of-israeli-incitement-to-genocide-continuously-updated/>

¹⁵¹ <https://www.itv.com/news/2023-10-13/israeli-president-says-gazans-could-have-risen-up-to-fight-hamas> 13 October 2023

¹⁵² <https://www.youtube.com/watch?v=IIPkoDk6isc> 28 October 2023

¹⁵³ <https://www.gov.il/en/departments/news/christmas-message-from-pm-netanyahu-24-dec-2023> 24 December 2023

¹⁵⁴ Holy Bible 1 Samuel 15:3

¹⁵⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=ZbPdR3E4hCk> 09 October 2023

¹⁵⁶ https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/gallant-israel-moving-to-full-offense-gaza-will-never-return-to-what-it-was/ 10 October 2023

¹⁵⁷ <https://www.idf.il/en/mini-sites/hamas-israel-war-24/briefings-by-idf-spokesperson-rear-admiral-daniel-hagari/october-press-briefings/press-briefing-by-idf-spokesperson-rear-admiral-daniel-hagari-october-10th-morning/> 10 October 2023

- e. Tarım Bakanı Avi Dichter İsrail'in eylemini "Gazze Nakba'sı" olarak nitelendirmiştir;¹⁵⁸
- f. Miras Bakanı Amihai Eliyahu Gazze'nin "nükleer bombalarla" vurulması çağrısında bulunmuştur;¹⁵⁹
- g. Likud MK Revital Gottlieb sosyal medya hesabında şunları yazmıştır: "Binaları yıkın!!! Ayrım yapmadan bombalayın!!...Gazze'yi dümdüz edin. Merhamet etmeden! Bu sefer merhamete yer yok!".¹⁶⁰
51. Görev başındaki askerlere yönelik bu tür imha edici şiddet çağrıları,¹⁶¹ soykırım işlemeye yönelik doğrudan ve aleni tahrikin güçlü kanıtlarını teşkil etmektedir.¹⁶² Filistinlileri insanlıktan çıkaran onlarca yıllık söylem, bu tür tahriklere zemin hazırlamıştır.¹⁶³
52. 7 Ekim'den bu yana, soykırımı teşvik eden açıklamaların çoğalması İsrail toplumunun çeşitli kesimlerini; dini liderleri,¹⁶⁴ gazetecileri,¹⁶⁵ sanatçıları,¹⁶⁶ ve çeşitli meslek gruplarını (doktorlar¹⁶⁷ ve siyasi yorumcular¹⁶⁸ dahil) da kapsamaktadır.
53. Bu ifadelerin içselleştirildiğine ve sahadaki askerler tarafından uygulandığına dair güçlü kanıtlar bulunmaktadır.¹⁶⁹ İsrail askerleri, İsrail ordusu tarafından yönetilen sosyal

¹⁵⁸ <https://twitter.com/hahauenstein/status/1723441134221869453> 11 November 2023

¹⁵⁹ https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/far-right-minister-nuking-gaza-is-an-option-population-should-go-to-ireland-or-deserts/ 5 November 2023

¹⁶⁰ <https://twitter.com/YehudaShaul/status/1714301964886917631> 17 October 2023

¹⁶¹ <https://law4palestine.org/law-for-palestine-releases-database-with-500-instances-of-israeli-incitement-to-genocide-continuously-updated/>

¹⁶² *Prosecutor v. Muvunyi*, ICTR-2000-55A-T, Judgement, 12 September 2006, paras. 502-505; *Prosecutor v. Kajelijeli*, ICTR-98-44A-T, Judgment, 01 December 2003, paras. 851-852; see also <https://www.hrw.org/reports/ictr0110webwcover.pdf> 2010, p. 64-66, 69-70

¹⁶³ <https://ccrjustice.org/genocide-palestinian-people-international-law-and-human-rights-perspective>; Nurit Peled-Elhanan, *Palestine in Israeli School Books: Ideology and Propaganda in Education* (London: I.B. Taurus, 2012), p.162; see also <http://www.theguardian.com/commentisfree/2023/oct/16/the-language-being-used-to-describe-palestinians-is-genocidal>

¹⁶⁴ <https://www.middleeasteye.net/news/israel-palestine-war-dozens-israeli-rabbis-endorse-bombing-hospitals-enemies> 01 November 2023; <https://twitter.com/RavOuryCherki/status/1719713406050066491> 01 November 2023

¹⁶⁵ <https://x.com/MiddleEastEye/status/1732639958664356223?s=20> 07 December 2023; <https://x.com/jeremyscahill/status/1737489631199850519?s=2020/12/2023>;

<https://x.com/YehudaShaul/status/1714301988358283769?s=2017> October 2023;

<https://twitter.com/dverthaim/status/1710684531114602891> 07 October 2023

¹⁶⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=2bnhWYJh8-I> 20 November 2023;

https://twitter.com/gilmishali/status/1710653974397780392?s=46&t=JaT3Sau_ 07 October 2023;

<https://twitter.com/YehudaShaul/status/1739641280462815611> 26 December 2023

¹⁶⁷ <https://www.phr.org.il/en/physicians-call-eng/> 06 November 2023

¹⁶⁸ <https://www.instagram.com/middleeasteye/reel/C1elfQ7Nqeh/> 30 December 2023;

<https://x.com/PalestineChron/status/1737491845679128918?s=20> 20 December 2023,

¹⁶⁹ IT-09-92-T, para. 3435; ICJ, *South Africa v. Israel* (footnote. 8), para. 20-29

medya kanalları da dahil olmak üzere,¹⁷⁰ Filistinlilerden "teröristler", "hamamböcekleri", "fareler" olarak bahsetmiş,¹⁷¹ siyasi liderler tarafından dile getirilen terimleri tekrarlamış, "olaya karışmamış sivil yoktur" diye slogan atmış,¹⁷² aynı zamanda Gazze'de yerleşim yerleri inşa edilmesi çağrısında bulunmuş,¹⁷³ "Gazze'yi işgal et[mek]. ... Amalek'in tohumunu sil[mek]",¹⁷⁴ "aileleri, anneleri ve çocukları" öldürmekle övünmek,¹⁷⁵ gözaltına alınan Filistinlileri aşağılamak,¹⁷⁶ düzinelerce evi havaya uçurmak,¹⁷⁷ tüm yerleşim mahallelerini yok etmek,¹⁷⁸ mezarlıklara ve ibadet yerlerine saygısızlık etmek¹⁷⁹ çağrıları yapılmıştır.

54. İsrail Başbakanı ve Cumhurbaşkanı, İsrail'in "tüm medeni devletler ve... halklar" adına,¹⁸⁰ "modern dünyada yeri olmayan bir barbarlıkla"¹⁸¹ savaştığını, "kötülüğün kökünü kazıyacaklarını ve bunun tüm bölge ve dünya için iyi olacağını" ifade

¹⁷⁰ <https://www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-02-04/ty-article/.premium/israeli-army-its-admits-staff-was-behind-graphic-gaza-telegram-channel/0000018d-70b4-dd6e-a98d-f4b6a9c00000>, 04 February 2024

¹⁷¹ Ibid.; https://www.nytimes.com/2024/02/06/world/middleeast/israel-idf-soldiers-war-social-media-video.html?smid=nytcore-ios-share&referringSource=articleShare&fbclid=IwAR1KvmIOixGQNbtAkJRPgU2Y7XyctR5lMWjOxQc6T6la5ODfYWyUT7lBFsA_aem_Aa7puefGHHUwoZuhoXZnJDZJzbGn8LuFsBZh4hLnUDtJN0lcdK2sacwGZKrJ7dGj0HI;%20and%20https://www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-02-04/ty-article/.premium/israeli-army-its-admits-staff-was-behind-graphic-gaza-telegram-channel/0000018d-70b4-dd6e-a98d-f4b6a9c00000, 06 November 2023

¹⁷² https://www.youtube.com/watch?v=qb_oBSAZjDs, 08 December 2023

¹⁷³ https://www.nytimes.com/2024/02/06/world/middleeast/israel-idf-soldiers-war-social-media-video.html?smid=nytcore-ios-share&referringSource=articleShare&fbclid=IwAR1KvmIO%20ixGQNbtAkJRPgU2Y7XyctR5lMWjOxQc6T6la5ODfYWyUT7lBFsA_aem_Aa7puefGHHUwoZuhoXZnJDZJzbGn8LuFsBZh4hLnUDtJN0lcdK2sacwGZKrJ7dGj0HI;%20and%20https://www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-02-04/ty-article/.premium/israeli-army-its-admits-staff-was-behind-graphic-gaza-telegram-channel/0000018d-70b4-dd6e-a98d-f4b6a9c00000

¹⁷⁴ https://www.youtube.com/watch?v=qb_oBSAZjDs, 08 December 2023

¹⁷⁵ <https://twitter.com/1717Bazz/status/1712176168823107986>, 11 October 2023;

<https://twitter.com/MiddleEastEye/status/1712918166437806294>, 13 October 2023;

<https://www.middleeastmonitor.com/20231228-israeli-soldier-says-he-possibly-killed-a-12-year-old-girl/>, 28 December 2023

¹⁷⁶ <https://www.haaretz.com/israel-news/2023-11-09/ty-article-magazine/.premium/growing-number-of-idf-soldiers-are-documenting-and-posting-their-own-abuse-of-palestinians/0000018b-ae60-dea2-a9bf-fefe96070000>, 09 November 2023

¹⁷⁷ <https://twitter.com/QudsNen/status/1737593767752860117>, 20 December 2023

¹⁷⁸ https://www.nytimes.com/2024/02/06/world/middleeast/israel-idf-soldiers-war-social-media-video.html?smid=nytcore-ios-share&referringSource=articleShare&fbclid=IwAR1KvmIO%20ixGQNbtAkJRPgU2Y7XyctR5lMWjOxQc6T6la5ODfYWyUT7lBFsA_aem_Aa7puefGHHUwoZuhoXZnJDZJzbGn8LuFsBZh4hLnUDtJN0lcdK2sacwGZKrJ7dGj0HI;%20and%20https://www.haaretz.com/israel-news/security-aviation/2024-02-04/ty-article/.premium/israeli-army-its-admits-staff-was-behind-graphic-gaza-telegram-channel/0000018d-70b4-dd6e-a98d-f4b6a9c00000, 06 February 2024

¹⁷⁹ A. g. e.

¹⁸⁰ <https://www.gov.il/en/departments/news/pm-netanyahu-meets-with-romanian-pm-marcel-ciolacu-17-oct-2023>, 17 October 2023

¹⁸¹ <https://www.nytimes.com/2023/11/03/opinion/isaac-herzog-israel-hamas->

etmişlerdir.¹⁸² Bu ırkçı retorik, diğer sömürgeci güçlerinkini yankılamakta ve İsrail'in soykırım şiddetini Filistinlilerin iddia edilen "barbar" ve "pre-modern" karakterleri ışığında meşru olarak yorumlamaya çalışmaktadır.¹⁸³

VI. İnsani Kamufraj: Soykırım Niyetini Gizlemek İçin Savaş Hukukunu Çarpıtmak

55. İsrail'in 7 Ekim'den bu yana sergilediği tutumun temel özelliklerinden biri, Sözleşme kapsamında korunan bir grup olan Filistinlileri insandışılaştırma faaliyetlerini yoğunlaştırmasıdır. İsrail, bir grup olarak Filistinli sivillere yönelik sistematik ölümcül şiddet kullanımını ve yaşamı idame ettiren altyapıların kapsamlı bir şekilde tahrip edilmesini meşrulaştırmak için UİH terminolojisini kullanmıştır. İsrail bunu, canlı kalkan, tali hasar, güvenli bölgeler, tahliyeler ve tıbbi koruma gibi UİH kavramlarını, bu kavramların normatif içeriğini boşaltacak, koruyucu amaçlarını yıkacak ve nihayetinde Gazze'deki İsrail eylemlerinde siviller ve savaşçılar arasındaki ayrımı aşındıracak şekilde müsamahakâr bir tavır kullanarak yapmıştır.¹⁸⁴
56. Resmi açıklamalar¹⁸⁵ sivillerin korunması kavramını reddeden askeri davranışlara dönüşmüştür. İsrail böylece UİH'nin sivillerin korunması ile askeri gereklilik arasında kurduğu dengenin yanı sıra ayrımcılık, orantılılık ve ihtiyatlılık gibi teamül kurallarını da kökten değiştirmiştir. Bu durum UİH'nin temel bir ilkesini belirsizleştirmiştir: askeri hedefleri korunan kişi ve nesnelere ayırmayan ayırım gözetmeyen saldırılar orantılı olamaz ve her zaman hukuka aykırıdır.¹⁸⁶
57. İsrail'in resmi belgelerinde bir devlet politikası olarak ifade ettiği UİH'nin bu şekilde çarpıtılması, tüm bir ulusal grubu ve yaşadığı alanı yok edilebilir bir hedefe dönüştürmüş ve düşmanlıkların yok edici bir şekilde yürütüldüğünü ortaya koymuştur. Bunun yıkıcı etkileri olmuş, on binlerce Filistinli sivilin hayatına mal olmuş, Gazze'deki

¹⁸² https://twitter.com/Isaac_Herzog/status/1713661051986678189?s=20 15 October 2023

¹⁸³ Antony Anghic, *Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004), pp. 55–57, 75

¹⁸⁴ AP-I, articles 48, 51, 52 and 57; Customary IHL, rules 1, 7, 14-15

¹⁸⁵ <https://law4palestine.org/law-for-palestine-releases-database-with-500-instances-of-israeli-incitement-to-genocide-continuously-updated/>

¹⁸⁶ Customary IHL, rule 12; Luigi Daniele, "A lethal misconception, in Gaza and beyond: disguising indiscriminate attacks as potentially proportionate in discourses on the laws of war", *EJIL: Talk!*, blog of *European Journal of International Law*, 7 November 2023

yaşamın yapısal dokusunu tahrip etmiş ve telafisi mümkün olmayan zararlara yol açmıştır. Bu, gerekli soykırım niyetinin çıkarılabilecek tek makul sonuç olduğu açık bir davranış modelini göstermektedir.¹⁸⁷

A. Canlı Kalkan ve Soykırımın Mantığı

58. ÜİH, canlı kalkanların kullanılmasını kesinlikle yasaklamaktadır.¹⁸⁸ Bunların kullanılması, sivil nüfusu askeri operasyonlardan kaynaklanan tehlikelerden koruma yükümlülüğünü ihlal ettiği için,¹⁸⁹ bir savaş suçu teşkil etmektedir.¹⁹⁰ Canlı kalkanlar kullanıldığında, saldıran taraf sivillere yönelik riski dikkate almalıdır.¹⁹¹ Sivillere ayırım gözetmeksizin veya orantısız zarar verilmesi hukuka aykırı olmaya devam etmektedir ve sivil nüfus asla hedef alınamaz.

59. İsrail, Filistinli silahlı grupları Gazze'ye yönelik önceki saldırılarında (2008-09,¹⁹² 2012,¹⁹³ 2014,¹⁹⁴ 2021¹⁹⁵ ve 2022¹⁹⁶ yılları dâhil) sivilleri kasten canlı kalkan olarak kullanmakla suçlamıştır. Ayrıca 2018-2019 'Büyük Dönüş Yürüyüşü' sırasında sağlık görevlileri, gazeteciler ve diğerlerine yönelik saldırıları ve yüksek sivil kayıpları meşrulaştırmak için de kullanmıştır.¹⁹⁷ BM bağımsız bilgi toplama misyonları¹⁹⁸ ve saygın insan hakları örgütleri¹⁹⁹ bu iddialara sürekli olarak itiraz etmiş, bazen canlı

¹⁸⁷ *Bosnia v. Serbia* (footnote 40), para. 373; *Croatia v. Serbia* (footnote 44), para. 148; ICTR-96-4-T, paras. 579-581; ICTR-95-1-T, para. 93-94; Schabas, *Genocide in International Law* (footnote 32), p.248.

¹⁸⁸ Customary IHL, rule 97; GCIII, article 23(1); GCIV, article 28; AP-I, articles 12 and 51(7)

¹⁸⁹ Rome Statute, article 8 (2) (b) (xxiii)

¹⁹⁰ AP-I, article 51

¹⁹¹ Ibid, article 51(8)

¹⁹² <https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/015/2009/en/>

¹⁹³ <https://twitter.com/IDF/status/269218659472400384?s=20>;

<https://www.theguardian.com/world/2012/dec/11/gaza-child-killed-nothing-changed>

¹⁹⁴ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2014/07/israelgaza-conflict-questions-and-answers/>; Neve Gordon and Nicola Perugini, “The politics of human shielding: On the resignification of space and the constitution of civilians as shields in liberal wars”, *Environment and Planning D: Society and Space*, vol. 34 (2016), pp. 168, 182–183

¹⁹⁵ <https://www.hrw.org/news/2021/08/23/gaza-israels-may-airstrikes-high-rises>

¹⁹⁶ <https://www.amnesty.org.uk/files/2022-10/Gaza>

Offensive.pdf?VersionId=f4O59c6Vn1FMnx5KvdJbnqVxAhXVvhVR -
:~:text=On%205%20August%202022%2C%20Israel,five%20children%20at%20a%20cemetery

¹⁹⁷ Neve Gordon and Nicola Perugini. *Human Shields, A History of People in the Line of Fire* (University of California Press, 2020), pp. 214–216

¹⁹⁸ <http://www.undocs.org/A/HRC/12/48> (2009), paras. 449–452

¹⁹⁹ <https://www.amnesty.org.uk/files/2022-10/Gaza>

Offensive.pdf?VersionId=f4O59c6Vn1FMnx5KvdJbnqVxAhXVvhVR -
:~:text=On%205%20August%202022%2C%20Israel,five%20children%20at%20a%20cemetery;

<https://www.hrw.org/report/2009/08/13/white-flag-deaths/killings-palestinian-civilians-during-operation-cast-lead>

kullanılması, yoğun nüfuslu kentsel arazideki çatışmalar gibi yalnızca savaş alanının doğasından kaynaklanmayan, kasıtlı bir taktiksel tercihin sonucu olduğunda ortaya çıkmaktadır.²⁰⁷

62. Bununla birlikte, İsraili yetkililer kiliseleri,²⁰⁸ camileri,²⁰⁹ okulları,²¹⁰ BM tesislerini,²¹¹ üniversiteleri,²¹² hastaneleri ve ambulansları²¹³ Hamas ile bağlantılı olarak nitelendirerek geniş anlamda 'suç ortağı' ve dolayısıyla öldürülebilir olarak nitelendirilen bir nüfus algısını pekiştirmiştir. Önemli sayıda Filistinli sivil, sadece potansiyel İsrail hedeflerine "yakın" oldukları için canlı kalkan olarak tanımlanmaktadır.²¹⁴ İsrail böylece Gazze'yi "hastanelere sığınmaktan güvenlik için kaçmaya kadar her şeyin bir tür canlı kalkan olarak ilan edildiği" "sivillerin olmadığı bir dünyaya" dönüştürmüştür.²¹⁵ Dolayısıyla canlı kalkan kullanma ithamı, sivillerin sözde hukuka uygunluk kisvesi altında öldürülmesini meşrulaştıran ancak her tarafa sirayet eden yaygınlığıyla sadece soykırım niyetini ortaya koyan bir bahaneye dönüşmüştür.

B. Gazze'yi Bir Bütün Olarak 'Askeri Hedefe' Dönüştürmek

63. Uluslararası hukuk, saldırıların "doğası, konumu, amacı veya kullanımını gereği askeri harekate etkili bir katkı sağlayan", o zamanki koşullarda "tamamen veya kısmen ²¹⁶imha edilmesi, ele geçirilmesi veya etkisiz hale getirilmesi" "kesin bir askeri avantaj sağlaması gereken" nesnelere sınırlı olması gerektiğini öngörmektedir.

64. İsrail bu kuralı, sivil nesnelere ve onları çevreleyen her şeyi "askerileştirmek" ve ayırım gözetmeksizin yok edilmelerini meşrulaştırmak için kötüye kullanmıştır. İsrail Dışişleri

²⁰⁷Ibid., pp. 890-898; R. Geiß and J. G. Devaney, "Zealots, Victims and Captives: Maintaining Adequate Protection of Human Shields in Contemporary International Humanitarian Law", *Israel Yearbook on Human Rights*, vol. 47 (2017), p. 11.

²⁰⁸<https://www.aljazeera.com/news/2023/10/20/war-crime-israel-bombs-gaza-church-sheltering-displaced-people> - :~:text=War%20on%20Gaza- ,Israel%20bombs%20Greek%20Orthodox%20Gaza%20church%20sheltering%20displaced%20people,%27large%20number%27%20of%20people.

²⁰⁹ <https://twitter.com/IDF/status/1727059761466650632?s=20>

²¹⁰ <https://twitter.com/IDF/status/1725683576522334603?s=20>

²¹¹<https://www.cbsnews.com/news/israel-photos-hamas-gaza-weapons-un-facilities-including-schools/>, 08/11/2023; <https://twitter.com/IDF/status/1724002788810600946?s=20>

²¹² <https://www.timeshighereducation.com/news/academia-gaza-has-been-destroyed-israeli-educide>

²¹³ <https://twitter.com/IDF/status/1725455901824323697?s=20>

²¹⁴ Gordon & Perugini (footnote 197), pp.159–169; <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2021/11/18/proximate-human-shields/>

²¹⁵ Elyse Semerdjian, "A World Without Civilians", *Journal of Genocide Research*, 24 January 2024, p.3

²¹⁶ AP-I, article 52 (2); Customary IHL, rule 8.

Bakanlığı'na göre, "görünüşte sivil olan pek çok nesne meşru hedef haline gelebilir."²¹⁷ ve Hamas'ın tercihi sonucunda UİH kapsamında korumalarını kaybedebilir veya "ikincil" hasar haline gelebilir. Gazze'nin sivil nüfusu ve altyapısı, hedeflerin arasında, önünde ve üstünde konumlandırılmış engeller olarak sunulmaktadır.²¹⁸ İsrail, gerektiği gibi, gerçekleştirilen her saldırı için UİH uyarınca durumsal statü belirlemelerine uymak yerine, tüm bölgeyi askeri bir hedef olarak nitelendirmiştir.

65. Korunan sivil nesnelere, çatışmalarda muharıpler tarafından kullanıldıkları takdirde ve kullanıldıkları sürece saldırılara karşı dokunulmazlıklarını kaybedebilirler. Ancak İsrail, askeri olarak kullanıldığı veya kullanılabilmesi iddia edilen herhangi bir nesneyi meşru bir hedef olarak görmektedir, böylece tüm mahalleler yasallık kurguları altında yerle bir edilebilir veya yıkılabilir.²¹⁹ İsrail'in mantığına göre, evler ve apartmanlar gibi sivil nesnelere, sanki 'yasal' hedef statüsü 'viral bulaşma' yoluyla bir çevreye yayılıyor gibi, yakınlık nedeniyle askeri hedefler haline gelmektedir. Örneğin, her biri düzinelerce kat ve yüzlerce (işlevsel olarak ayrı ve bağımsız olarak kullanılabilir) daireden oluşan konut kule blokları, tek bir daire veya odanın silahlı gruplar tarafından kullanıldığı iddia edildiğinde, bütünüyle askeri hedef haline gelmektedir.²²⁰
66. Paradigmatik örnekler, "Hamas Gazze'de her yerde" bahanesiyle konutlar da dahil olmak üzere her türlü sivil nesneyi kapsayan "güç hedefleri"²²¹ olarak anılmaktadır.²²² Çok katlı binaların tamamı sivillerle doluyken yerle bir edilmiş ve tek bir saldırıda yüzlerce kişi bilerek öldürülmüştür.²²³ 25 Ekim'de Gazze Şehrindeki Al-Taj kulesine düzenlenen saldırıda 44'ü çocuk ve 37'si kadın olmak üzere 101 kişi hayatını kaybetmiş ve yüzlerce kişi yaralanmıştır.²²⁴
67. İsrail böylece sivil nesnelere ile askeri hedefler arasındaki ayrımı fiilen ortadan kaldırmış oldu. Saldırının ilk üç haftasında Gazze'nin kuzeyindeki tüm yerleşim alanları yerle bir

²¹⁷[https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_\(Israel_MFA,_6.12.23\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_(Israel_MFA,_6.12.23).pdf): FAQs, pp. 2, 9.

²¹⁸ Ibid., p. 9

²¹⁹[https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_\(Israel_MFA,_6.12.23\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_(Israel_MFA,_6.12.23).pdf): FAQs p.14; <https://www.maariv.co.il/breaking-news/Article-1044157> admitted neighbourhoods attacked "on a large scale and not in a surgical manner"; <https://www.youtube.com/watch?v=3-APSXZy9UI>

²²⁰ Declared previously, e.g. <https://twitter.com/IDF/status/1393553534218604552?s=20>;

<https://www.justsecurity.org/76657/the-idfs-unlawful-attack-on-al-jalaa-tower/>

²²¹ <https://www.israeldefense.co.il/node/37949>

²²² <https://www.972mag.com/mass-assassination-factory-israel-calculated-bombing-gaza/>

²²³ Ibid

²²⁴ <https://airwars.org/civilian-casualties/ispt0587-october-25-2023/>

edildi.²²⁵ Bu arada güneydeki 'güvenli bölgelerdeki' mahalleler de bombalanmaya başlanmıştı.²²⁶ Kasım ayına gelindiğinde Gazze'nin kuzeyindeki şehirlerde yaşanan yıkım 1945'te Dresden'de yaşanan yıkımın çok ötesine geçmişti.²²⁷

68. Sivil nesnelere yönelik saldırı modellerini rasyonalize etmek, sivilleri bilerek toplu halde öldürmek, UIH'ye uygun olarak sunulan olası savaş suçlarına dayanan askeri bir strateji haline gelmiştir. Bu strateji makul ve tek başına soykırımcı bir politikaya işaret etmektedir.

C."İkincil Hasar" Olarak Ayrım Gözetmeksizin Öldürme

69. İsrail ayrıca 'ikincil zarar' kavramını kötüye kullanarak ayrım gözetmeyen saldırılara yasal kılıf sağlamaya çalışmıştır,²²⁸ 'tesadüfi sivil zarar' olarak kabul edilebilecek şeyleri sınırsız bir şekilde genişletmiştir. Ayrım gözetmeyen saldırılara örnek olarak, sivillerin veya sivil nesnelere yoğun olarak bulunduğu bölgelerde herhangi bir yöntem veya araçla aynı anda birden fazla yasal hedefi vuran saldırılar verilebilir. İsrail, korunan grubun üyelerini öldürmeyi meşrulaştırmak için, bu tür eylemlerin sivillere yalnızca tesadüfi zararlar verdiğini, öngörülen somut ve doğrudan askeri avantajlarla orantılı olduğunu savunmuştur.²²⁹
70. Korunan grubun çok sayıda üyesini bilerek vurmak için "orantılı ikincil zarar" kavramına başvuran İsrail, saldırılar beklenenden daha fazla ikincil zararlar sonucunda, bunun mutlaka bir ihlale işaret etmediğini, çünkü "uyumun sonuç odaklı değil, davranış odaklı" olduğunu ileri sürmektedir.²³⁰
71. Bununla birlikte, uyarı yapılmaksızın konut kulelerine²³¹ karşı başlatılan tüm saldırılarda, sivillerin büyük zarar görmesi ana sonuç olarak öngörülmüştür. Al-Taj binası 31 Ekim saldırısı sırasında ailelerle doluydu ve orada yaşayan tüm sivillerin kesinlikle öldürüleceği veya yaralanacağı öngörülmüş olmalıydı²³² İsrail ordusunun

²²⁵<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/27/gaza-before-and-after-satellite-images-show-destruction-after-israeli-airstrikes>

²²⁶ <https://www.nytimes.com/2023/12/21/world/middleeast/israel-gaza-bomb-investigation.html>

²²⁷ <https://www.ft.com/content/7b407c2e-8149-4d83-be01-72dcae8aee7b>

²²⁸ Daniele, "A lethal misconception" (footnote 186).

²²⁹[https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_\(Israel_MFA,_6.12.23\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_(Israel_MFA,_6.12.23).pdf): FAQs, pp. 4, 11–13.

²³⁰ [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_\(2_NOV_2023\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_(2_NOV_2023).pdf): Key Legal Aspects, 02 November 2023, pp. 10.

²³¹ <https://ig.ft.com/gaza-damage/~:text=The%20bombardments%20have%20destroyed%20livelihoods,flattened%20or%20suffered%20heavy%20damage>

²³² <https://airwars.org/civilian-casualties/ispt0783-october-31-2023/>

yayınladığı görüntülerden de anlaşılacağı üzere, bu kadar çok insanın öldürülmesi tamamen öngörülebilirdi - dolayısıyla en azından dolaylı olarak amaçlanmıştı²³³ 25 Ekim'de Jabalia mülteci kampına yapılan saldırıda 69'u çocuk olmak üzere en az 126 sivil ölmüş ve 280 sivil ise yaralanmıştır²³⁴ İsrail askeri personeli hedefin bir yeraltı üssündeki bir Hamas komutanı olduğunu doğrulamıştır.²³⁵

72. Bir orantılılık değerlendirmesinin hukuka uygun olabilmesi için öncelikle ayırım ilkesine riayet edilmesi gerekir, aksi takdirde bir saldırıdan beklenen sivil zarar, saldırının kendisinin tesadüfi, kasıtsız bir sonucu olmaktan çıkar.²³⁶ Hem ayırım gözetmeyen hem de orantısız saldırılar, İsrail'in son hareketi boyunca sistematik olarak ve tekrar tekrar gerçekleştirilmiş gibi görünse de,²³⁷ her iki tür hukuka aykırı saldırının da İsrail tarafından tutarlı bir şekilde hukuka uygun kabul edilmesi, İsrail'in toplu katliamlara göz yumma politikası altında hareket ettiğini göstermektedir.
73. ÜİH uyarınca, tek bir saldırıdan beklenen somut ve doğrudan askeri avantaj, sivillere ve sivil nesnelere yönelik öngörülebilir tesadüfi zarara karşı tartılmalıdır. Ancak İsrail Dışişleri Bakanlığı, zorlama orantılılık değerlendirmelerinde "askeri avantaj [...] belirli bir askeri eylemden değil, "bir bütün olarak operasyondan" beklenen askeri avantajı ifade edebilir"²³⁸ diyerek savaşın genel amacını ima etmektedir.²³⁹
74. İsrail'in orantılılık değerlendirmeleri, her saldırıda askeri avantajı Hamas örgütünün tamamının hem siyasi hem de askeri olarak yok edilmesiyle ilişkili olarak tanımlayarak yasal gereklilikleri çığnemiştir.²⁴⁰ Karşı tarafın siyasi kapasitesinin yok edilmesini bir savaş amacı olarak ilan etmek (özellikle de işgal altındaki nüfusu kendi kaderini tayin hakkından mahrum bırakan 56 yıllık bir askeri işgal bağlamında) açıkça yasadışıdır. Ancak, sivillere verilmesi beklenen zararlarla ilgili olarak orantılılığın ölçüleceği değer

²³³ <https://twitter.com/IDF/status/1717840051491541077>

²³⁴ <https://airwars.org/civilian-casualties/ispt0783-october-31-2023/>

²³⁵ <https://edition.cnn.com/videos/world/2023/10/31/wolf-idf-spokesperson-gaza-refugee-camp-airstrike-reaction-vpx.cnn>,

²³⁶ Daniele, "A lethal misconception" (footnote 186).

²³⁷ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/10/damning-evidence-of-war-crimes-as-israeli-attacks-wipe-out-entire-families-in-gaza/>

²³⁸ [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_\(2_NOV_2023\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_(2_NOV_2023).pdf):Key Legal Aspects, 02 November 2023, p. 10.

²³⁹ <https://www.justsecurity.org/90789/israels-rewriting-of-the-law-of-war/3>

²⁴⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=Jb1krYLPLZI>; <https://www.youtube.com/watch?v=2yRl-cc-D3w>; <https://twitter.com/QudsNen/status/1723784790682358189>. While such arguments have been tempered over time (see [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_\(Israel_MFA,_6.12.23\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_(Israel_MFA,_6.12.23).pdf): FAQs, p.11-12), action on the ground has remained ruthless; see, among others, the attacks on the Gaza police while assisting food delivery in northern Gaza, <https://www.washingtonpost.com/world/2024/02/22/gaza-aid-deliveries-looting-police-hamas/>

tahliyelerin büyüklüğü ve gelişigüzel bir şekilde iletilen güvenli bölgeler sistemi, uzun süreli iletişim kesintileriyle birlikte,²⁴⁹ panik, zorla yerinden edilme ve toplu katliam seviyesini artırmıştır.²⁵⁰

78. İsrail, 13 Ekim'deki tahliye emirlerinin ve güney Gazze'nin göstermelik bir "güvenli bölgeye" dönüştürülmesinin hemen ardından, kuzey Gazze'de kalan sakinleri (hasta ve yaralılar da dahil olmak üzere) yasadışı bir şekilde "canlı kalkan"²⁵¹ ve terörizmin "suç ortakları" olarak kategorize etmiştir.²⁵² Bu politika, İsrail'in yüz binlerce sivil, takip edilmesi imkansız tahliye emirleri yoluyla 'meşru' askeri hedeflere veya ikincil zayıflara 'dönüştürme' niyetine işaret etmektedir.²⁵³ Toplu tahliye emri bölgedeki 22 hastaneyi kapsamakta,²⁵⁴ hastanelerde barınan 2.000'den fazla hasta ve yerinden edilmiş insanı riske atmakta ve kalanları yaşamı idame ettirecek hizmetlerden mahrum bırakmaktadır.²⁵⁵

79. Boşaltılan bölgelerdeki sivil güvenliğinin ortadan kaldırılması, güvenli bölge tayin edilen yerlerdeki terk edenlerin ve sakinlerin ayırım yapmaksızın hedef alınmasıyla birleşmişti. İsrail, saldırısının başlamasından beri "güvenli" bölgeleri haince bombalayarak hatırı sayılır sivil ölümlere yol açmıştır.²⁵⁶ Husumetlerin ilk altı haftasında atılan yaklaşık 500 2000 librelük bombalarından yüzde 42'si güneydeki güvenli bölge tayin edilmiş yerlere atılmıştır.²⁵⁷ İsrail, Güney Gazze'yi hava, deniz ve karadan başka mühimmatlarla da hedef alıp "güvenli bölgelerdeki" sivil alanlarda büyük çaplı yıkıma yol açmıştır.²⁵⁸

²⁴⁹ https://content.forensic-architecture.org/wp-content/uploads/2024/03/Humanitarian-Violence_Report_FA.pdf 07/03/2024, sections 6.1.2 and 6.1.3

²⁵⁰ <https://www.aljazeera.com/opinions/2024/1/6/safe-zones-israels-technologies-of-genocide>

²⁵¹ <https://www.idf.il/en/mini-sites/hamas-israel-war-24/war-on-hamas-2023-resources/the-idf-continues-the-effort-to-move-the-residents-of-the-gaza/>; <https://www.mezan.org/uploads/files/2024/1/17096645765november.jpeg>

²⁵² https://www.theguardian.com/world/2024/feb/08/israeli-soldiers-idf-gaza-fighting-disaster-area?CMP=share_btn_tw; https://www.mezan.org/uploads/files/2024/1/17096645765signal-2023-10-22-030620_002.jpeg

²⁵³ Hague Regulations (1907), article 26; AP-I, article 57(2)(c). The term used in these provisions is 'advance warning'; see *Bosnia v. Serbia* (footnote 40), para.373.

²⁵⁴ https://www.emro.who.int/images/stories/palestine/WHO_oPt_Sitrep_6s.pdf

²⁵⁵ <https://www.who.int/news/item/14-10-2023-evacuation-orders-by-israel-to-hospitals-in-northern-gaza-are-a-death-sentence-for-the-sick-and-injured>

²⁵⁶ <https://edition.cnn.com/gaza-israel-big-bombs/index.html>

²⁵⁷ *Ibid*; <https://www.nytimes.com/2023/12/21/world/middleeast/israel-gaza-bomb-investigation.html>

²⁵⁸ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-34>; https://sheltercluster.s3.eu-central-1.amazonaws.com/public/docs/gsc_opt_gaza_strip_damage_affected_areas_27october2023_a1.pdf?VersionId=bTM7V0miJzKDudKwJL8Dvy1Kdt2uy4kZ; <https://www.alhaq.org/advocacy/22044.html>

80. 28 Ekim itibarıyla, İsrail'in kütleli terk etme emrinden iki hafta sonra, Gazze'deki katillerin yaklaşık yüzde 38'i Wadi Gaza'nın güneyindeki güvenli ilan edilen bölgelerde gerçekleşmiştir.²⁵⁹ 20 Kasım itibarıyla, Gazze'de öldürülen tüm Filistinlilerin yüzde 34'ü bu bölgedendir²⁶⁰ ve 22 Ocak itibarıyla yüzde 42'si bu bölgedeydi ki burası bu tarihe kadar Gazze nüfusunun çoğunluğuna sahipti.²⁶¹ Kısaca, "güvenli bölgeler" kasten toplu katliam alanlarına dönüştürüldü.
81. İsrail'in, tahliye etmek ve güvenli bölgelere ulaşmak için halka kullanma talimatı verdiği "insani koridorları" askerileştirmesinde de benzer modeller ortaya çıkmaktadır. Bu "güvenli güzergâhların" duyurulduğu insani söylemin aksine,²⁶² bu koridorlar sistematik ve haince bombardıman, topçu ateşi ve keskin nişancı ateşiyle hedef alınarak²⁶³ "ölüm koridorları" haline getirilmiştir. İsrail yüz taramaları ve kimlik kontrolleri için kaçan Filistinlilerin sık sık tutuklandıktan sonra kötü muamele ve işkenceye maruz kaldıkları kontrol noktaları kurmuştur.²⁶⁴
82. Kasımın sonu itibarıyla Filistinli ölü sayısı 15.000'e ulaşmıştır.²⁶⁵ Artan uluslararası eleştirilere yanıt olarak İsrail ordusu tahliye mekanizmalarını yeniden yapılandırmış ve yeni bir "insani" araç olarak "tahliye haritasını" getirmiştir.²⁶⁶ Ordu sosyal medyada Gazze'yi 600 bloka bölen ve "tahliye edilmiş" ve "güvenli" bölgeleri gösteren bir harita yayınlamıştır.²⁶⁷ Ordu Gazze'deki her türlü iletişimi kestiğinde²⁶⁸ uygulamaya konan

²⁵⁹ <https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-22>

²⁶⁰ <https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-45>

²⁶¹ <https://english.elpais.com/international/2024-01-22/25000-deaths-in-gaza-why-the-destruction-of-this-war-exceeds-that-of-other-major-conflicts.html?outputType=amp>

²⁶² <https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-8;>

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/gaza-civilians-afraid-to-leave-home-after-bombing-of-safe-routes;>

<https://www.nbcnews.com/news/world/live-blog/israel-hamas-war-live-updates-rcna120252>

²⁶³ [https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/pauses-corridors-and-safe-zones-gaza-rhetoric-vs-reality;](https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/pauses-corridors-and-safe-zones-gaza-rhetoric-vs-reality) <https://www.ft.com/content/95c5fcf1-c756-415f-85b8-1e4bbff24736>

²⁶⁴ <https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-35;>

<https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-46;>

<https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-50;>

<https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-105;>

<https://www.alhaq.org/advocacy/22452.html>

²⁶⁵ <https://www.ochapt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-53>

²⁶⁶ <https://www.theguardian.com/world/2023/dec/02/israeli-grid-system-makes-life-in-gaza-macabre-game-of-battleships-say-aid-workers>

²⁶⁷ <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67630489>

²⁶⁸ <https://www.savethechildren.net/news/complete-communication-blackout-four-days-and-counting-makes-aid-distribution-gazanear-:~:text=Gaza%2C%2017%20December%202023%20%2D%20The,Rafah%2C%20says%20Save%20the%20Children.;>

<https://edition.cnn.com/2024/01/18/middleeast/gaza-communications-blackout-one-week-israelhamas-intl/index.html>

sistem, sakinleri paniğe sürüklemiş, kargaşa seviyesini ve ardından ölüm sayısını artırmıştır.²⁶⁹ Aralık başından itibaren İsrail düzenli olarak Gazze Vadisi'nin güneyinde kalan bölgelerde bulunan Filistinli sivillere ızgaraya göre güvenli olarak belirlenen yeni bölgelere gitmelerini emretmiştir. Hemen ardından, ordu bu "güvenli bölgeleri" hedef almıştır.²⁷⁰

83. Aralık sonundan Şubat'a kadar İsrail yerin edilmiş nüfusun çoğunluğunu barındıran Al Musawi ve Refah "güvenli bölgelerindeki" saldırılarını yoğunlaştırmış.²⁷¹ Bu saldırılar ICJ İsrail'e "imkânları dahilindeki tüm önlemleri almasını" emrettikten sonra bile devam etmiştir.²⁷² Bunun yerine İsrail, çoğu sığınacak yer ararken bir 3135 Filistinliyi daha öldürmüştür.²⁷³

84. Şubat ayının başında 1,4 milyon Filistinli Refah'a yerlerinden edilmişti ve bu da "ortalama nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 22.200 kişiden fazla, ki bu da çatışma öncesi seviyelerin beş katı olan" Refah'ı Gazze'deki en kalabalık bölge haline getirmektedir.²⁷⁴ Bu "güvenli alanların" sürekli bombalanması, yerinden edilmiş kişilerin²⁷⁵ barındığı binalar ve tıbbi tesisleri hedef almaktadır.²⁷⁶

85. Tahliyeler ve güvenli bölgeler uygulamaya konurken, üst düzey İsraili yetkililer yerleşimcilerin sömürgeci yer değiştirmeyi savunmuştur. İsrail'in Başbakanı etnik transferi savunmuştur;²⁷⁷ İsrail Maliye Bakanı iki milyon Filistinlinin Gazze'den kovulmasını desteklediğini ifade etmiştir;²⁷⁸ İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı, savaşın

---

²⁶⁹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/israel-says-ground-forces-operating-across-gaza-strip-offensive-builds-2023-12-04/>

²⁷⁰ *Ibid*; <https://www.youtube.com/watch?v=JIGmwCMETMs>

²⁷¹ https://apnews.com/article/israel-hamas-war-news-12-26-2023-698c895797ccb057d13fe4f68690c98b?taid=658b24eaca93ff0001d4103d&utm_campaign=TrueAnthem&utm_medium=AP&utm_source=Twitter;

[https://www.savethechildren.org/us/about-us/media-and-news/2024-press-releases/gaza-mostly-children-killed-by-israeli-airstrikes-near-al-mawasi#:~:text=4%2C%202024\)%E2%80%94Fourteen%20people,aid%20agency%20Save%20the%20Children;](https://www.savethechildren.org/us/about-us/media-and-news/2024-press-releases/gaza-mostly-children-killed-by-israeli-airstrikes-near-al-mawasi#:~:text=4%2C%202024)%E2%80%94Fourteen%20people,aid%20agency%20Save%20the%20Children;)

<https://www.amnesty.org.uk/press-releases/israel-opt-fresh-evidence-probable-war-crimes-israeli-attacks-rafah;> [https://edition.cnn.com/2024/02/06/middleeast/palestinians-trapped-rafah-israeli-offensive-intl/index.html;](https://edition.cnn.com/2024/02/06/middleeast/palestinians-trapped-rafah-israeli-offensive-intl/index.html) <https://www.reuters.com/world/middle-east/israel-strikes-rafah-refugee-camp-22-killed-local-health-officials-say-2024-02-12/>

²⁷² *South Africa v. Israel* (footnote 8), para.86.

²⁷³ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-129>

²⁷⁴ <https://www.nrc.no/news/2024/february/gaza-israels-military-operation-in-rafah-would-be-fatal-for-displaced-civilians-and-humanitarian-aid/>

²⁷⁵ https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-101?_gl=1*110o43s*_ga*MTEwMzc0OTEwNC4xNzA3ODMyMTQ0*_ga_E60ZNX2F68*MTcwOTQwMDA0OC42LjEuMTcwOTQwMTEyNi42MC4wLjA

²⁷⁶ <https://forensic-architecture.org/investigation/assessment-israeli-material-icj-jan-2024>

²⁷⁷ <https://www.israelhayom.co.il/news/geopolitics/article/15002089>; <https://www.trtworld.com/middle-east/liveblog-netanyahu-reportedly-pushes-for-voluntary-migration-from-gaza-16382395>

²⁷⁸ [https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-minister-calls-voluntary-emigration-gazans-202311-14/;](https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-minister-calls-voluntary-emigration-gazans-202311-14/) <https://www.timesofisrael.com/smotrich-doubles-down-on-resettlement-of-gazans-rejecting-us-criticism/>

"Gazze sakinlerinin göçünü teşvik etmeye odaklanmak" için bir fırsat olduğunu ilan ederken, diğer kabine bakanları Filistinlilerin Sina'ya²⁷⁹ Batı ülkelerine²⁸⁰ ve başka yerlere²⁸¹ "yeniden yerleştirilmesini"²⁸² savunmuştur. İsrail'in İletişim Bakanı tahliye edilen Filistinlileri Gazze dışına kovulmasının "hükûmet toplantılarında" tartışıldığını açıklamıştır.²⁸³ 12 Ocak'ta Gazze'nin yeniden sömürgeleştirilmesi ve Filistinlilerin kovulmasıyla ilgili bir konferansa İsraili bakanlar katılmıştır.²⁸⁴

86. Güneye tahliye edilen sivillerin öldürülme şekli, bazı üst düzey İsraililerin Filistinlileri Gazze dışında zorla yerinden etme ve yerlerine İsraili yerleşimcileri yerleştirme niyetinde olduklarını beyan eden açıklamalarıyla birleştiğinde, tahliye emirlerinin ve güvenli bölgelerin etnik temizlik gerçekleştirmek için soykırım araçları olarak kullanıldığı yönünde makul bir sonuca varılmasına yol açmaktadır.

E. Tıbbi Koruma

87. İsrail'in "insani kamuflajının" son katmanı Gazze'nin sağlık sektörünün giderek çökmesine neden olan tıbbi tesislere ve personele yönelik sistematik saldırılara yasal kılıf sağlama çabalarını ilgilendirmektedir.²⁸⁵ İçinde düşman barındırdığını iddia ederek tıbbi tesislere saldırma, İsrail tarafından geçmişteki "tıbbi yasal savaşlarda" çoktan kullanılmış bir stratejidir.²⁸⁶ Şimdiki saldırıda İsrail, yaşamı sürdüren altyapının

²⁷⁹ <https://www.timesofisrael.com/intelligence-ministry-concept-paper-proposes-transferring-gazans-toegypts-sinai/>

²⁸⁰ https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid036UqRhgJTnem4PTjwWbfen66cwCGA
P4zDQsMhcwuWE7PQ5fMJAeEwpaSYyhnR95Cbl&id=100050298347371&paipv=0&eav=AfaYu
QI6JO9t5f79-OwyTkll4XyPbjoOR76oXREbhs_jTghukglHzjy9kKH7cIrhWwo&_rdr;
<https://www.wsj.com/articles/the-west-should-welcome-gaza-refugees-asylum-seekers-hamasterterrorism-displacement-5d2b5890>; <https://www.timesofisrael.com/israel-in-talks-with-congo-and-other-countries-on-gaza-voluntary-migration-plan/>; <https://twitter.com/israeltrnsld/status/1741891754196901934>

²⁸¹ <https://www.timesofisrael.com/israel-in-talks-with-congo-and-other-countries-on-gaza-voluntary-migration-plan/migration-plan/>;

<https://twitter.com/israeltrnsld/status/1741891754196901934>

²⁸² <https://www.timesofisrael.com/ministers-call-for-resettling-gazas-palestinians-building-settlementsin-strip/> 01 January 2024

²⁸³ https://www.huffingtonpost.co.uk/entry/israeli-cabinet-minister-says-war-will-lead-to-emigration-from-gaza_uk_659fa54de4b0fbd2bc05cc78

²⁸⁴ <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-01-28/ty-article/ministers-from-netanyahus-party-join-thousands-of-israelis-at-resettle-gaza-conference/0000018d-512f-dfdc-a5ad-db7f35e10000> thousands-of-israelis-at-resettle-gaza-conference/0000018d-512f-dfdc-a5ad-db7f35e10000

²⁸⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=e8nyroIIXIM>

²⁸⁶ Nicola Perugini and Neve Gordon, "Medical Lawfare." *Journal of Palestine Studies*. Spring 2024, forthcoming.

tamamen yok edilmesi yoluyla soykırımı meşrulaştırmak için bu yasal stratejiye başvurmuştur.²⁸⁷

88. Sivil sağlık hizmetleri uluslararası hukuk kapsamında özel olarak korunmaktadır: sivil sağlık birimlerinin koruma statüsünü kaybetmeleri için yüksek bir eşik bulunmaktadır.²⁸⁸ Uluslararası hukuk, hastaneleri korurken, bunların askeri amaçlarla veya yakınlarına askeri hedeflerin yerleştirilmesi gibi askeri faaliyetler için kalkan olarak kullanılmasını yasaklamaktadır.²⁸⁹ Husumetlerin başlangıcından beri İsrail Gazze hastanelerini Hamas "üssü"²⁹⁰ ve askerî faaliyetleri korumak için kullanılan mekânlar olmakla suçlamış,²⁹¹ böylece hastaneleri "kalkan hastanelere"²⁹² dönüştürerek sivil ve askeri nesnelere arasındaki ayrımı bulanıklaştırmayı ve Gazze'nin tüm sağlık sektörünün yok edilmesini meşrulaştırmayı hedeflemektedir.²⁹³
89. Kasım 2023'te, Kuzey Gazze'deki Şifa Hastanesi kuşatılıp istila edildiğinde yerinden edilmiş on binlerce kişiye ev sahipliği yapıyordu.²⁹⁴ 27 Ekim tarihinde İsrail ordusu, hastanenin yeraltını " Hamas komuta merkezi" işlevi gören karmaşık bir tünel ağı olarak gösteren 3 boyutlu bir video yayınlamıştır.²⁹⁵ 2 Kasım tarihinde Dışişleri Bakanlığı, hastanenin askeri varlıkları gizleyen bir askeri merkez olduğunu belirten yasal bir belge yayınlamıştır.²⁹⁶ Müteakiben hastane kuşatılmış ve İsrail'in Hamas'ı tıbbi personeli "canlı kalkan" olarak kullanmakla suçlamasıyla Kasım ortalarında işgal edilmiştir.²⁹⁷ Günlerce süren saldırıların ardından hastane "ölüm bölgesine" dönüşmüştür,²⁹⁸ 5 yeni

---

²⁸⁷ *Ibid*; <https://forensic-architecture.org/investigation/destruction-of-medical-infrastructure-in-gaza> 20/12/2023; [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_\(Israel_MFA,_6.12.23\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Israel-Hamas_Conflict_2023_-_FAQs_(Israel_MFA,_6.12.23).pdf): FAQs, 06/12/2023, p. 2, 9, 13, 14.

²⁸⁸ AP-I, articles 13(1) and 52(3); GCI, article 21; GCIV, articles 18 and 19; AP-II 2, article 11(2).

²⁸⁹ GCIV, articles 18-19; AP-I, article 12(4).

²⁹⁰ Hagari, <https://www.youtube.com/watch?v=-ggBF9rnBe0>

²⁹¹ <https://www.idf.il/en/mini-sites/hamas-operations-in-hospitals/>

²⁹² Neve Gordon and Nicola Perugini, "'Hospital Shields' and the Limits of International Law", *EJIL* 30, no. 2 (May 2019), p. 43.

²⁹³ <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-military-says-hamas-hiding-tunnels-operationscentres-gaza-hospital-2023-10-27/>

²⁹⁴ <https://shifa.forensic-architecture.org/>; <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-andisrael-flash-update-16>

²⁹⁵ <https://twitter.com/IDF/status/1718010359397634252?s=20>

²⁹⁶ [https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_\(2_NOV_2023\).pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/swords-of-iron-faq-6-dec-2023/en/English_Documents_Hamas-Israel_Conflict_2023_-_Some_Factual_and_Legal_Aspects_-_Israel_Ministry_of_Foreign_Affairs_(2_NOV_2023).pdf): Key Legal Aspects, p. 9

²⁹⁷ <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/12/control-of-al-shifa-hospital-in-gaza-is-a-key-israeli-military-and-political-aim>

²⁹⁸ <https://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-67462615>

doğın bebek ve 14 hasta yaralanmış,²⁹⁹ en az 31 kişi ölmüş³⁰⁰ ve hastanenin bazı kısımları toplu mezarlara dönüşmüştür.³⁰¹

90. Medya raporları İsrail'in, Hamas'ın hastaneleri kalkan olarak kullandığı yönündeki iddialarına karşı çıkararak, hastane odalarının Hamas tarafından kullanıldığını gösteren hiçbir kanıt bulunmadığını; hastane binalarının (İsrail ordusunun kullandığı 3 boyutlu görüntülerin aksine) tünel ağına bağlı olmadığını tespit edildiğini ve tünellere hastane koridorlarından erişilebildiğine dair hiçbir kanıt olmadığını ileri sürmüştür.³⁰² Buna ek olarak, İsrail ordusunun haber ekipleri ziyaret etmeden önce El Şifa'daki silah düzenini kurguladığının bildirilmesi,³⁰³ İsrail ordusunun Gazze'deki başka bir hastane olan Al Rantisi'de bulduğunu iddia ettiği "teröristler listesi"nin Arapça dilinde haftanın günlerini gösteren bir takvim olduğunun ortaya çıkmasının ardından, uydurma şüphelerini daha da artırmıştır. ³⁰⁴ İsrail'in - hala kanıtlanmayı bekleyen - Şifa Hastanesinin kalkan işlevi gördüğü yönündeki suçlamaları doğru olsun ya da olmasın, hastanelerdeki sivillerin korunması, kuşatma ve askeri saldırıya maruz bırakılmaması gerekirdi.

91. İsrail'in "insani kamufajının" ardındaki niyetin yalnızca soykırım olarak nitelendirilebileceği iki nedenden dolayı açıktır. Birincisi İsrail, Dünya Sağlık Örgütü'nün Kasım ayı ortasında Gazze'de bir "kamu sağlığı felaketinin" gelişmekte olduğunu ve 35 hastaneden 26'sının İsrail bombardımanı ve kuşatması nedeniyle artık çalışamaz halde olduğunu bildirdiği için sağlık sisteminin büyük çaplı yıkımının farkındaydı.³⁰⁵ İkincisi, İsrail askeri hareketinin önemli sayıda yaralanmayla sonuçlandığını biliyordu.³⁰⁶ Fiziki travma Gazze'de kitlesel ölümlerin en büyük

²⁹⁹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/too-close-too-cold-premature-babies-grave-peril-gazas-al-shifa-hospital-2023-11-13/al-shifa-hospital-2023-11-13/>

³⁰⁰ Figures provided by WHO Eastern Mediterranean Region 24 February 2024

³⁰¹ https://www.emro.who.int/images/stories/palestine/WHO_Sitrep_13.pdf?ua=1

³⁰² <https://www.washingtonpost.com/world/2023/12/21/al-shifa-hospital-gaza-hamas-israel/>;

[https://www.youtube.com/watch?v=NIBtJh1f1w](https://www.youtube.com/watch?v=NIBtJh1f1w;);

<https://forensic-architecture.org/investigation/assessment-israeli-material-icj-jan-2024>

³⁰³ https://edition.cnn.com/middleeast/live-news/israel-hamas-war-gaza-news-11-18-23#h_1d70c190adde686e6a2b59e963499e82

³⁰⁴ <https://www.france24.com/en/tv-shows/truth-or-fake/20231116-idf-claims-to-find-list-of-hamas-names-but-it-s-the-days-of-the-week-in-arabic>

³⁰⁵ https://www.emro.who.int/images/stories/palestine/WHO_Sitrep_13.pdf?ua=1

³⁰⁶ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day->

nedenini teşkil etmektedir.³⁰⁷ Gazze'nin en büyük hastanesindeki hizmetlerin zorla askıya alınmasının yaralıların, kronik hastaların ve kuvözde yeni doğmuş bebeklerin hayatta kalma şansına ciddi şekilde zarar vereceği öngörülebilirdi. Bu nedenle İsrail, Şifa Hastanesini hedef alarak binlerce hasta ve yerinden edilmiş insanı bilerek önlenebilir ıstıraba ve ölüme mahkûm etmiştir.³⁰⁷

92. Hastaneleri tıbbi kalkan olarak görme stratejisine güvenilmesi, bunların binlerce yaralı ve sığınacak yer arayan binlerce insan için toplumsal hayatta kalmanın vazgeçilmez merkezleri olma işlevinin göz ardı edilmesi, İsrail'in askeri stratejisinin temelindeki soykırımcı mantığın bir başka yönünü daha göz önüne sermektedir.

VII. Sonuçlar

93. İsrail'in Gazze'ye saldırısının ezici doğası ve ölçeği ile dayattığı yok edici yaşam koşulları Filistinlileri bir grup olarak fiziki olarak yok etme niyetini açığa çıkarmaktadır. Bu rapor, Gazze'deki Filistinlilere karşı müteakip soykırım eylemlerinin işlenmesini gösteren eşiğin karşılandığına inanmak için makul nedenlerin bulunduğu görüşündedir: gruba mensupların öldürülmesi; onlara ciddi bedensel veya zihinsel zarar verilmesi; gruba yok edilmesine yol açacak yaşam koşullarının kasıtlı olarak dayatılması. Soykırım eylemleri, kıdemli ordu ve hükûmet yetkilileri tarafından yapılan soykırım niyetine dair açıklamaların ardından onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.
94. İsrail, uluslararası suçların işlenmesini onaylayan yok edici düşmanca tutumunu uluslararası insancıl hukuka uygunluk iddiasıyla gizlemeye çalışmıştır. Ayrım, orantılılık ve tedbirler de dâhil olmak üzere uluslararası insancıl hukukun teamül kurallarını çarpıtan İsrail, fiili olarak korunan bir grubun tamamına ve yaşamı idame ettiren altyapısına “terörist” ya da “terörist yanlısı” muamelesi yapmış, böylece her şeyi ve herkesi ya bir hedefe ya da sivil zayiata, dolayısıyla öldürülebilir ya da yok edilebilir hale dönüştürmüştür. Böylece, tanım gereği Gazze'deki hiçbir Filistinli güvende değildir. Bunun on binlerce Filistinlinin hayatına mal olan, Gazze'deki yaşam dokusunu yok eden ve tüm nüfusa onarılamaz zararlar veren yıkıcı ve kasıtlı etkileri bulunmaktadır.

³⁰⁷ <https://gaza-projections.org/> p. 10

³⁰⁷ Perugini and Gordon, “Medical Lawfare” (footnote 286)

95. İsrail'in Gazze'deki Filistinlilere yönelik soykırımı, uzun süredir devam eden yerleşimci sömürgeci yok etme sürecinin ivmelenen bir aşamasıdır. Yetmiş yıldan uzun süredir bir grup olarak Filistinlileri yerinden etmeye, topraklarını ve kaynaklarına el koymayı ve kontrol etmeye çalışan bu süreç, onları -demografik, kültürel ekonomik ve siyasi olarak- boğmaktadır. Devam eden Nekbe kati olarak durdurulmalı ve çaresi bulunmalıdır. Bu, önlenebilir trajedinin kurbanlarına ve o topraklardaki gelecek nesillere borçlu olduğumuz bir zorunluluktur.

VIII. Tavsiyeler

96. Özel Raportör üye devletleri sınırlanamayan yükümlülükleri uyarınca soykırım yasağını hayata geçirmeye çağırılmaktadır.³⁰⁸ İsrail ve makul olarak soykırım teşkil ettiği sonucuna varılabilecek bu suça ortak olan devletler sorumlu tutulmalı ve Filistin halkına verilen yıkım, ölüm ve zararlar orantılı tazminatta bulunmalıdır.

97. Özel Raportör üye devletlere şu tavsiyelerde bulunmaktadır:

- a) UAD'nin 26 Ocak 2024 tarihinde emrettiği bağlayıcı tedbirlerin yanı sıra derhal ve kalıcı bir ateşkes sağlamak ve uluslararası hukuku yeniden tesis etmek için gerekli diğer yaptırımlar da dâhil olmak üzere ekonomik ve siyasi tedbirlere uymadığı anlaşılan İsrail'e derhal silah ambargosu uygulama;
- b) İsrail'in yukarıda belirtilen UAD önlemlerine uymamasının ardından BM Şartı'nın 94(2) maddesi uyarınca BMGK'ye başvuran Güney Afrika'yı destekleme;
- c) Aşağıdakiler de dahil olmak üzere, savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırım suçları da dahil olmak üzere, tüm aktörler tarafından işlenen tüm uluslararası hukuk ihlallerinin kapsamlı, bağımsız ve şeffaf bir şekilde soruşturulmasını sağlamak için harekete geçme;
  - i Uluslararası bağımsız bilgi toplama/soruşturma ve hesap verebilirlik mekanizmalarıyla iş birliği yapma;
  - ii Devam eden soruşturmaya destek olmak için Filistin'deki durumu derhal UCM'ye iletme;

---

³⁰⁸ <http://www.undocs.org/a/RES/56/83> (2002), article 31

- iii Evrensel yargı yetkisi ilkesi çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek, soykırım da dahil olmak üzere uluslararası suçları işlediğinden veya bu suçların işlenmesine yardım veya yataklık ettiğinden şüphelenilen kişiler hakkında kendi vatandaşları başta olmak üzere gerçek soruşturma ve kovuşturmaların yürütülmesini sağlama;
- d) İsrail'in ve Gazze soykırımına suç ortağı olan Devletlerin, verilen devasa zararı kabul etmelerini, bir daha tekrarlanmamasını taahhüt etmelerini, önleyici tedbirler almalarını ve Gazze'nin yeniden inşasının tüm maliyeti de dahil olmak üzere tam tazminat ödemelerini sağlama, bunun için doğrulama ve toplu talep süreciyle birlikte hasar kaydının oluşturulması tavsiye edilir;
- e) Genel Kurul içinde Filistin'deki durumu kapsamlı bir şekilde ele almak üzere BM Apartheid'e Karşı Özel Komite'nin yeniden kurulması da dahil olmak üzere, en sonunda Gazze soykırımı ile sonuçlanan son gerilimin temel nedenini oluşturan hukuka aykırı ve sürdürülemez statükoyu sona erdirmek için bir plan geliştirme ve İsrail'in buna uymaması durumunda Birleşmiş Milletler Şartı kapsamında sağlanan diplomatik, ekonomik ve siyasi önlemleri uygulamak için hazır olma;
- f) Kısa vadede ve geçici bir önlem olarak, Filistin Devleti ile istişarede bulunarak işgal altındaki Filistin topraklarında Filistinlilere karşı düzenli olarak uygulanan şiddeti sınırlamak için uluslararası bir koruyucu varlık konuşlandırma;
- g) UNRWA'nın Gazze'deki Filistinlilerin artan ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için uygun şekilde finanse edilmesinin sağlanması.

98. Özel Raportör, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisini, bir bütün olarak işgal altındaki Filistin toprakları bağlamında, başta Soykırım Sözleşmesi olmak üzere Uluslararası Hukuku geliştirmek ve doğru bir şekilde uygulamak da dahil olmak üzere, Gazze'deki mevcut zulümleri sona erdirmeye çabalarını artırmaya davet etmektedir.